

Natuurtoets Bestemmingsplan Spaarnwoude

Toetsing in het kader van de natuurwetgeving

Natuurtoets Bestemmingsplan Spaarnwoude

Toetsing in het kader van de natuurwetgeving

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

G&G-rapport 2019-32

Datum	28 juli 2023
Versie	V9

Gecontroleerd door: F.M. van Groen

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Bovendijk 35-G

2295 RV Kwintsheul

Hazenkoog 35-A

1822 BS Alkmaar

www.vandergoesengroot.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Het plangebied.....	7
1.3	Leeswijzer	7
2	Methode	9
2.2.1	Natura 2000.....	10
2.2.2	Natuurnetwerk Nederland	10
2.2.3	Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL).....	12
3	Uitgangspunten en Projectbeschrijving	14
3.1.1	Historie en geografische context.....	14
3.2	Huidig gebruik en plannen.....	21
3.2.2	Plannen evenemententerreinen	24
3.2.3	Parkeren voor evenementen.....	29
4	Storende factoren	32
4.1.1	Bestaand gebruik.....	33
5	Soortenbescherming	34
5.1	Voorkomende soorten en soortgroepen.....	34
5.1.1	Flora	34
5.1.2	Vogels	35
5.1.3	Amfibieën en vissen	36
5.1.4	Zoogdieren	36
5.1.5	Vleermuizen	37
5.1.6	Overige organismen	37
5.2	Effectbeoordeling soorten.....	37
5.2.1	Oppervlakteverlies/versnippering.....	38
5.2.2	Mechanische effecten	39
5.2.3	Geluid, licht en optische verstoring.....	40
5.2.4	Verontreiniging.....	42
5.2.5	Conclusie soortenbescherming	42
6	Gebiedsbescherming Wnb: Natura 2000	44
7	Gebiedsbescherming: NNN	45
7.1	Wezenlijke kenmerken en waarden	46

7.2	Toetsing NNN	47
7.2.1	Huidige situatie	49
7.2.2	Nieuwe plannen	50
7.2.3	Conclusie NNN	50
8	Conclusies en aanbevelingen	54
8.1	Soortenbescherming	54
8.2	Gebiedsbescherming	54
8.2.1	Natura 2000	54
8.2.2	Natuurnetwerk Nederland (NNN)	54
9	Aanbevolen en geraadpleegde literatuur	55
10	Bijlagen	57

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De gemeente Velsen is bezig met de voorbereiding van een herzien bestemmingsplan voor het recreatie- en natuurgebied Spaarnwoude, het 'Paraplubestemmingsplan Spaarnwoude - Evenementen'.

De locatie is gelegen in deze gemeente, in de Provincie Noord-Holland.

Bureau RHO ondersteunt de gemeente en heeft aan ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot opdracht gegeven om de nieuwe bestemming te toetsen aan de natuurwetgeving. Er wordt in het bijzonder gevraagd om een toetsing naar gevolgen voor het Natuur Netwerk Nederland (NNN) en Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL). Een groot deel van Spaarnwoude valt onder het beschermingsregime van deze gebiedennetwerken.

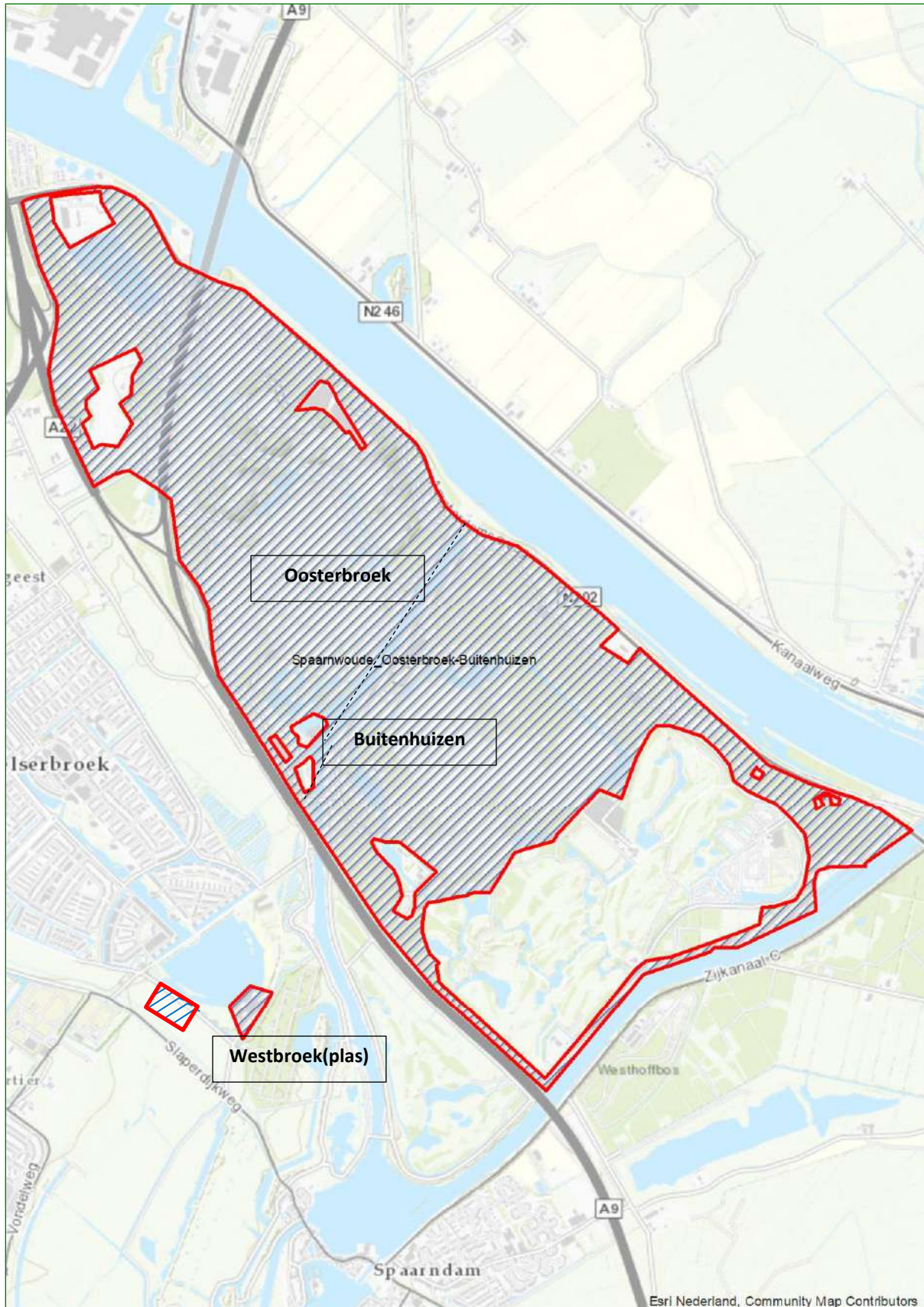
Naast bepalingen van het NNN en BPL zal ook worden gekeken naar soortbescherming en gebiedsbescherming opgenomen in de Wet natuurbescherming (Wnb).

Het is noodzakelijk deze voortoets uit te voeren omdat ruimtelijke plannen geen ruimte mogen bieden aan activiteiten waarvan op voorhand duidelijk is dat deze (significant) negatieve effecten op bepalingen uit de Wnb of andere wetgeving, zonder dat middels aanpassingen relevante ontheffingen of vergunningen kunnen worden verkregen.

Deze verordening vloeit voort uit het juridische kader waarin wordt aangegeven dat het ruimtelijke ordeningsspoor rekening moet houden met beschermde soorten en gebieden op grond van de planologische uitvoerbaarheidseis van art. 3.1.6 (1f) Besluit ruimtelijke ordening (Bro) jo. art. 3:2 Awb. Zij moet daartoe op voorhand een inschatting maken dat voor de geplande activiteiten sectortoestemming zal (kunnen) worden verleend op grond van de Wnb of andere gebied beschermende wetgeving.

Bij een plan met een hoger abstractieniveau, zoals het voorliggende bestemmingsplan, heeft zo'n toetsing een lager detailniveau dan bij een concreet project waarbij meestal gedetailleerde informatie omtrent uitvoering nodig is. Deze voortoets heeft dientengevolge meer het karakter van een 'risico-inventarisatie' voor latere invulling van plannen of besluiten en probeert aan te geven of aan de eerder genoemde planologische uitvoerbaarheidseis kan worden voldaan.

Het onderzoek heeft bestaan uit een bronnenstudie en een veldbezoek.

Figuur 1.
Ligging van het onderzochte plangebied Spaarnwoude (rood omrand).

1.2 Het plangebied

In Figuur 1 is de ligging van het plangebied aangegeven. Het plangebied bestaat uit drie delen: Oosterbroek, Buitenhuisen en Villa Westeinde (Westbroekplas).

Het recreatiegebied Spaarnwoude kent een parkachtige structuur met bospercelen en houtwallen die worden afgewisseld door speel- en ligweides, weilanden en watergangen en -partijen. De autosnelweg A9 ligt aan de zuidwestzijde van beide deelgebieden Oosterbroek en Buitenhuisen en doorsnijdt later het westelijk deel van Oosterbroek. Aan de noordzijde van beide gebieden ligt de Amsterdamse weg, een provinciale weg die het verder noordelijk gelegen Noordzeekanaal flankeert.

Het hele gebied is ingericht ten behoeve van recreatie en de recreatiedruk is er hoog. Er liggen diverse hoge heuvels in het gebied, voormalige, afgedekte vuilstortplaatsen. Op de noordflank van één van deze heuvels ligt de overdekte skibaan Snow Planet. Aan de oostzijde van Buitenhuisen ligt een camping en een grote openbare golfbaan (geen onderdeel van het plangebied).

Het gehele gebied is doorsneden met ruit-, wandel- en fietspaden, er zijn mountainbike-routes en hier en daar autowegen. Sinds een aantal jaren worden er ook grote evenementen zoals het bekende 'Dance Valley' georganiseerd.

De bodem in het plangebied bestaat uit voedselrijke klei en is relatief vochtig. Het gebied herbergt daarom vochtige tot natte graslanden, ruigtevegetaties, riet- en moeras, struweel en veelal vochtig loofbos. Daarnaast komt er een aanzienlijk oppervlak aan gegraven wateren voor in de vorm van natte greppels, sloten, een kanaal (Zijkanaal B) en meertjes. Deze wateren zijn voedselrijk en soms enigszins brak tot zout. Deelgebied Oosterbroek ondervindt naast brakke kwel aan de noordzijde de invloed van zoet water via duinrellen die via duikers aan de westzijde het gebied binnenstromen.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt aangegeven hoe de onderdelen van de toetsing zijn uitgevoerd. In hoofdstuk 3 wordt een beschrijving gegeven van het gebied en de aanwezige biotopen, de huidige situatie met betrekking tot gebruik en het plan dat getoetst moet worden.

Hoofdstuk 4 gaat in op de storende factoren die kunnen optreden bij de plannen op beschermde soorten. Deze storende factoren worden getoetst in hoofdstuk 5 aan verwachte en aangetroffen (onder de Wnb beschermde) soorten.

In hoofdstuk 6 worden de plannen getoetst aan instandhoudingsdoelen van nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Hoofdstuk 7 toetst

aan de 'wezenlijke kenmerken en waarden' die aanwezig zijn binnen NNN-gebied Oosterbroek & Buitenhuisen.

In hoofdstuk 8 wordt ingegaan op bepalingen rond BPL.

In hoofdstuk 9 tenslotte worden conclusies op een rij gezet en worden aanbevelingen gedaan met betrekking tot de recreatieve en natuurlijke ontwikkeling van het gebied.

Hoofdstuk 10 geeft een overzicht van gebruikte en aanbevolen literatuur

In de bijlages worden relevante bijbehorende stukken gepresenteerd.

2 Methode

2.1 Soortbescherming

Hieronder wordt aangegeven hoe is onderzocht welke soorten te verwachten zijn binnen het plangebied. Speciale aandacht is uitgegaan naar die beschermde soorten waarvoor, indien aanwezig, specifieke maatregelen moeten worden getroffen of ontheffing moet worden aangevraagd bij uitvoer van dit plan (niet provinciaal vrijgestelde beschermde soorten).

2.1.1 Bronnenstudie

Om een inschatting te maken van eventueel aanwezige beschermde flora en fauna in het plangebied is bestaande literatuur en met name een inventarisatie van KRUIJSEN & DIEMEER, 2014 geraadpleegd. Op basis van deze en andere literatuurgegevens en informatie, samengebracht in bijvoorbeeld de Nationale Databank Flora- en Fauna (NDFF), is bekeken in hoeverre (beschermde) soorten in het verleden zijn aangetroffen in- en rond het plangebied.

Voor het onderzoek van de NDFF zijn de kilometerhokken onderzocht waarbinnen het plangebied is gelegen en de daaromheen gelegen kilometerhokken, rekening houdend met relevante, overeenkomstige biotopen tussen plangebied en omgeving.

In de database is gezocht naar gegevens van beschermde soorten of soorten met jaarrond beschermde verblijfplaatsen die niet zijn vrijgesteld. Tevens zijn andere interessante soorten bekeken die bijvoorbeeld beschermd waren onder de voormalige Flora- en faunawet of soorten die voorkomen op de Rode lijst. Er is steeds gekeken naar waarnemingen in de afgelopen 15 jaar. Vervolgens is een interpretatie gedaan met betrekking tot de aard en de waarde van de waarnemingen (bijvoorbeeld overvliegend of verblijvend, de onderzoeksinspanning en de kans dat de situatie ter plaatse veranderd is).

Naast de genoemde inventarisaties en het onderzoek van de NDFF zijn relevante verspreidingsatlassen en eventueel andere literatuur en websites geraadpleegd om de ecologische vereisten van soorten in samenhang met de verspreiding te bekijken.

2.1.2 Potentiebeoordeling

Het plangebied is op 22 en 23 augustus 2019 en op 15 april 2021 uitgebreid bezocht om enerzijds de aanwezige en aangrenzende biotopen te beschrijven en anderzijds eventuele incidentele waarnemingen te doen van beschermde flora en fauna (voor zover waarneembaar). Hierbij zijn daarnaast vooral de bevindingen uit de rapportage van KRUIJSEN EN DIEMEER, 2014 getoetst aan de actuele situatie.

2.1.3 Verwerking

Met behulp van analyse en expertkennis is op basis van de verzamelde gegevens en de aangetroffen biotopen een inschatting gemaakt van het actuele mogelijk voorkomen van (beschermde) soorten in- en nabij het plangebied.

Op grond van de plannen is (voor zover mogelijk) een effectbeoordeling gemaakt van de op de te verwachten soorten en wordt aangegeven of er (eventueel met aanvullende maatregelen) sprake kan zijn van significante negatieve gevolgen voor (beschermde) soorten.

2.2 Gebiedsbescherming

2.2.1 Natura 2000

De toetsing aan Natura 2000-gebieden dient om vast te stellen of, en zo ja, onder welke voorwaarden een nieuwe menselijke activiteit in en rondom een Natura 2000-gebied kan worden toegelaten. Het betreft in het geval van Spaarnwoude met name het Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid op ongeveer 2 km afstand (zie Figuur 2). Meer concreet heeft de toets de volgende twee oogmerken:

- ♣ Aannemelijk maken dat de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied niet worden aangetast. Het begrip 'natuurlijke kenmerken' moet worden gerelateerd aan de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied: ze hebben te maken met de ecologische functies.
- ♣ Aannemelijk maken dat een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten, dan wel de verstoring van soorten, niet optreedt.

2.2.2 Natuurnetwerk Nederland

Bij een ingreep in het NNN wordt getoetst in hoeverre een ingreep de 'wezenlijke kenmerken en waarden' van een gebied aantast. Vrijwel het gehele gebied is aangewezen als deel van het netwerk (zie Figuur 2).

De wezenlijke kenmerken en waarden zijn gedefinieerd als de in een gebied aanwezige natuurwaarden en de potentiële natuurwaarden, de daarvoor vereiste bodem- en watercondities en de voor het gebied kenmerkende landschapstructuur en belevingswaarden. Concreet betekent dit dat bij een ingreep in het NNN wordt getoetst op:

- ♣ De vraag in hoeverre een ruimtelijk plan ter plaatse van het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland en het werkingsgebied natuurverbindingen in ieder geval tot de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden strekt.

- ♣ In hoeverre in het ruimtelijk plan regels in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden zijn gesteld. Bij het stellen van deze regels moeten de wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden in acht worden genomen.
- ♣ In hoeverre wordt geborgd dat het ruimtelijk plan geen nieuwe activiteiten mogelijk maakt die leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een vermindering van de oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland of de natuurverbindingen, of van de samenhang tussen die gebieden.

Onder voorwaarden, met een geldig groot openbaar belang en bij afwezigheid van alternatieven, zijn nieuwe activiteiten en wijziging van bestaande activiteiten mogelijk in de betrokken gebieden. Voorwaarde is dat de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd.

Figuur 2.

Beschermde gebieden N2000 en NNN rond Spaarnwoude (globaal, rood omrand).

De compensatie houdt in dat de uitvoering van het geheel van activiteiten gezamenlijk leidt tot een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor de werkingsgebieden Natuurnetwerk Nederland of Natuurverbindingen voor wat betreft kwaliteit en samenhang.

Dit betekent in praktijk dat de oppervlakte van het werkingsgebied Natuurnetwerk Nederland tenminste gelijk blijft en er rekening wordt gehouden met de mogelijke omstandigheid dat de locatie waarop de activiteit plaatsvindt is gelegen in een gebied van het Natuurnetwerk Nederland of Natuurverbindingen dat omringd wordt door of grenst aan het werkingsgebied Bijzonder provinciaal landschap.

Een beperkte toevoeging van nieuwe activiteiten aan of een beperkte wijziging van bestaande activiteiten mogelijk maken, voor zover deze toevoeging of wijziging noodzakelijk is voor de instandhouding van de bestaande activiteit, deze toevoeging of wijziging ondergeschikt is aan de bestaande activiteiten en de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig en worden gecompenseerd.

De natuurwaarden waarop getoetst wordt betreffen de natuurdoelen die in het NNN-gebied worden nagestreefd. Het gaat dan onder meer om de aanwezige beheertypen met daar aan verbonden 'doelsoorten'.

Op de website van de provincie Noord-Holland is daartoe gekeken welke beheertypen in het plangebied liggen en welke wezenlijke kenmerken en waarden worden onderscheiden door de provincie en hoe deze ontwikkeld kunnen worden.

2.2.3 **Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL)**

Het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) is het regime voor bescherming in Noord-Holland voor gebieden die landschappelijk, aardkundig, ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn. Het BPL is beschreven in kernkwaliteiten per deelgebied. De voormalige beschermingsregimes, Bufferzones, Aardkundige Monumenten en Weidevogelleefgebied zijn geborgd in de kernkwaliteiten.

Gezien de ligging van het plangebied gedeeltelijk binnen BPL-nummer 19 "Spaarnwoude en omgeving" (zie Figuur 3) is een toetsing van de gevolgen van dit plan voor de effecten op de kernkwaliteiten in het BPL uitgevoerd.

De plannen zijn getoetst aan de beschikbare provinciale informatie en bepalingen ten aanzien van de gebieden, beschreven in het document "Bijzonder Provinciaal Landschap - 32 landschappen en kernkwaliteiten".

Zie: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Bijzonder_Provinciaal_Landschap

Figuur 3.

Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) rond Spaarnwoude (globaal, rood omrand).

3 Uitgangspunten en Projectbeschrijving

In onderstaande paragrafen wordt een overzicht gegeven van de situatie die getoetst moet worden. Allereerst (§3.1) wordt beschreven welke belangrijke biotopen aanwezig zijn in het gebied. Vervolgens wordt aangegeven wat het huidige gebruik is van het gebied en welke recreatieve mogelijkheden ten aanzien van evenemententerreinen binnen de nieuwe bestemming mogelijk wordt gemaakt (§3.2.2).

3.1 Beschrijving aanwezige biotopen

Het recreatiegebied Spaarnwoude heeft een totale grootte van ongeveer 470 ha. Het is een gevarieerd gebied met een aantrekkelijke afwisseling van besloten bossen, parkachtige bosschages en open graslanden.

3.1.1 Historie en geografische context

Het gebied Oosterbroek en Buitenhuizen ligt op de overgang van een oude strandvlakte en een droogmakerijenlandschap.

Het zuidwestelijk deel van het huidige Oosterbroek is onderdeel van de strandvlakte en bestaat uit een restant van een oude polder met klei op veen. Het eigenlijke Oosterbroek is al veel langer in landbouwkundig gebruik (vooral als grasland), terwijl de droogmakerijen pas eind 19e eeuw zijn ontstaan, waarna de vruchtbare zeekleibodem als akkerbouwgebied in gebruik werd genomen. Rond 1950 werd het Noordzeekanaal aanzienlijk verbreed, maar de grootste transformatie vond plaats rond 1980 toen de A22 werd aangelegd en het gebied aan de landbouw werd onttrokken en als onderdeel van het recreatiegebied Spaarnwoude ingericht. Daarvoor werden delen van het gebied opgehoogd, werden waterpartijen gegraven en werden (populieren)bossen aangeplant. Een deel van Oosterbroek is gevormd door het afdekken van een voormalige vuilstort. Op deze "heuvels" is nu ruimte voor intensief recreatief gebruik. De laatste grote ingreep dateert van net voor 2000, toen de huidige A9 door het Oosterbroek werd aangelegd. Bij dit alles is een deel van de oude kleipolder in het Oosterbroek bewaard gebleven. Dit vormt het meest 'oorspronkelijke' deel van het gebied dat nog het karakter van een waterrijk open weidegebied heeft behouden en vormt een fraai contrast met de omliggende besloten parkachtige terreinen.

Het eigenlijke Oosterbroek op de strandvlakte ligt ruim een meter hoger dan de niet opgehoogde delen van de rest van het gebied. In deze voormalige droogmakerijen, en dan met name in een zone langs het Noordzeekanaal, is sprake van brakke invloeden door kwel uit het kanaal. In het Oosterbroek wordt daarnaast relatief schoon (voedselarm en basenrijk) zoet water aangevoerd door duinrellen die via duikers aan de westzijde het gebied bereiken. Vanwege het

overwegend voedselrijke karakter van bodem en water en vanwege de voormalige vuilstortheuvels is in Buitenhuisen de waterkwaliteit veelal beperkt (troebel) en duidelijk minder dan in het Oosterbroek. Zoals eerder beschreven is in het Oosterbroek nog een restant van het oude open polderlandschap bewaard gebleven, dat een fraai contrast vormt met het omliggende kleinschaliger parkachtige landschap.

3.1.2 Bossen en bosschages

De aanwezige aanplantbossen zijn onder te verdelen in nattere bossen met overwegend populieren, Schietwilgen en Zwarte elzen in de boomlaag en drogere bossen met Zomereiken, Spaanse aak en Gewone esdoorn. In de nattere bossen is de ondergroei over het algemeen dichter en beter ontwikkeld dan in de drogere bossen. In de ondergroei staan struiken en jonge bomen met soorten zoals Spaanse aak, Rode kornoelje, Wilde liguster en Gewone esdoorn. De kruidlaag is over het algemeen slecht tot matig ontwikkeld met nitrofiele en schaduw minnende kruiden.

In de beschrijving van KRUIJSEN EN DIEMEER UIT 2014 worden de natte en vochtige bossen vanwege voorkomende epifyten (mossen) als belangrijke natuurwaarden van het gebied aangemerkt. Deze bossen waren tijdens het veldbezoek in 2019 nog aanwezig hoewel deze bostypen een wat ruimere verspreiding in het gebied lijken te hebben dan aangegeven in de rapportage.

De aanwezige bossen hebben over het algemeen een goed ontwikkelde zoomvegetatie met struiken, braamstruwelen, jonge bomen en soms hoge ruigtevegetaties. Hierdoor worden 'harde landschaplijnen' tussen bos en graslanden en paden veelal voorkomen.

Dichte ondergroei met struiken in een nat loofbos.

Droger bos met minder ondergroei.

Rond de boscomplexen is vaak sprake van een zoom met struiken of hoge kruiden.

Epifytische mosvegetatie in een nat loofbos.

De bomen zijn veelal jong en vrij dun en er werden niet opvallend veel holtes en diepe scheuren en spleten in de bomen gezien. Er is echter zeker wel sprake van losse schors en diepere holtes en (spechten) gaten in de bomen.

Aanwezigheid van de Grote bonte specht staat garant voor het voorkomen van holtes in de bomen.

3.1.3 Graslanden

Tussen de boscomplexen zijn soms grote open delen met agrarisch gebruikt grasland aanwezig. Ook zijn langs de, overal door het terrein en langs de bossen lopende wandelpaden, vaak brede grasbermen aanwezig.

De aanwezige graslanden zijn over het algemeen intensief beheerd met vee en als hooiland en ze worden intensief gemaaid. Dit frequente maaien van grasland gebeurt waarschijnlijk om, naast agrarisch gebruik, de graslanden geschikt te houden als parkeerterrein.

De graslanden waren ten tijde van het veldbezoek veelal kruidenarm of (matig) kruidenrijk met algemene bermkruiden zoals Gewone berenklauw en Ridderzuring.

De matig kruidenrijke graslanden die in 2014 werden beschreven en gekarteerd (KUIJSEN & DIEMEER, 2014), zijn in deze vorm niet teruggevonden in 2019 maar wellicht dat de tijd van het veldbezoek aan het einde van het groeiseizoen en het intensieve maaien en grazen voorafgaand daaraan, de beoordeling heeft veranderd.

Niet gemaaid grasland, vrij kruidenarm.

Kruidenrijk bermgrasland met Glanshaver en veel Gewone berenklauw en Ridderzuring.

Gemaaid (kruidenarm) grasland, recent gebruikt als parkeerterrein.

3.1.4 Wateren

Er is (nog steeds) een opvallend verschil in de troebele wateren in het noordelijk deel van het plangebied en in de zones die worden aangegeven in de ecologische beoordeling van 2014 (KRUIJSEN & DIEMEER, 2014). Met name in de 'duinrellenzone' zijn zeer heldere stromende wateren met veel watervegetatie aanwezig. Ook in het oostelijke deel van Oosterbroek is het water veel helderder dan in de grotere wateren en de wateren in het noorden, waar slechts sporadisch watervegetatie (vooral Grof hoornblad) werd gevonden.

Bij de aanwezige 'duinrellen' en aanwezige sloten is opvallend dat vrijwel alle oevers hoog en steil zijn ingericht en daarbij meest dicht begroeid zijn met een nitrofiële 'droge' oevervegetatie. Vrijwel direct langs veel oeverstroken begint het intensieve grasland zonder een graduele overgang in de vegetaties.

Troebel water met Grof hoornblad in het noorden.

Heldere 'duinrel' met snel stromend water in het zuiden van Oosterbroek.

Strakke scheiding tussen oeverzones en grasland.

3.1.5 Moerassen en vochtige ruigtes

Her en der zijn kleine stukken met moerasvegetaties aanwezig, soms met brakke vegetatie. Alle beschreven vegetaties in KRUIJSEN EN DIEMEER, 2014 zijn teruggevonden.

Het rietmoeras in de zuidoosthoek van Oosterbroek dat hier niet expliciet wordt genoemd, moet hierbij ook worden genoemd als waardevol.

3.2 Huidig gebruik en plannen

3.2.1 Huidig gebruik

Het recreatiegebied Spaarnwoude als geheel ligt tussen Haarlem, Amsterdam en Velsen en vormt daarmee een groene buffer in het stedelijk gebied.

Het gehele gebied ligt ingeklemd tussen kanalen en de rijkswegen A9 en A22. Met name door het wegverkeer maar ook door aanvliegroute van vliegtuigen richting Schiphol is sprake van een relatief forse geluidsbelasting en (in mindere mate) lichtverstoring. Door het recreatief gebruik is eveneens weinig sprake van rust als bijzonder kenmerk. Honden mogen in het grootste gedeelte van het gebied niet-aangelijnd loslopen.

In Oosterbroek en Buitenhuisen richt het beheer zich in grote delen op optimalisatie van recreatief gebruik (inclusief evenementen) in een 'groene setting'. De heuvels op de voormalige vuilstort worden gebruikt voor intensieve recreatie zoals evenementen, klimmen en mountainbiken. Ook het terrein van 'Action Planet' is dagelijks geopend voor allerhande outdoor activiteiten zoals off-road rijden met quads en terreinauto's, boogschieten, stormbaan, etc.

Op speel- en ligweides vindt gazonbeheer plaats, ook ten behoeve van evenementen. Langs de (fiets)paden, wegen en bosranden wordt ecologisch beheer toegepast. In het open polderrestant in het Oosterbroek worden de graslanden nog als weiland voor paarden, schapen en koeien verpacht. Deze gronden worden ook gebruikt als parkeerplaats bij evenementen.

Er wordt weinig onderhoud gepleegd aan bossen. Dood hout blijft liggen en het beleid is om populieren geleidelijk te kappen en natuurlijke verjonging te stimuleren, waardoor de natuurkwaliteit van het bos op termijn kan toenemen en ook de belevingswaarde wordt verbeterd.

Naast het 'groene' recreatieve medegebruik bevinden zich in het gebied ook een huisjespark, een wielervedbaan, hotels en Snowworld.

Bestemde evenemententerreinen

Er zijn momenteel twee bestemde evenemententerreinen in Spaarnwoude. Het betreft terrein 1 en 2 in de kaart op de volgende pagina.

Huidig bestemde evenemententerreinen binnen Spaarnwoude.

Terrein 1: De Heuvels

Terein 2: Zorgvrij

In deze gebieden zijn op grond van het geldende bestemmingsplan Spaarnwoude de volgende evenementen toegestaan:

Terrein 1: Heuvels

Aantal evenementen per jaar	Bezoekers per dag	Dagen per evenement	Dagen incl. op- en afbouw	Geluid * 07.00 - - 23.00	Geluid * 23.00 - 07.00
Categorie 2: een evenement met spreekinstallaties, versterkte (live) muziek, orkest, taptoe, etc, met daarbij (tijdelijk gebouwde) voorzieningen ten behoeve van het evenement en:					
1	5.000	1	9	60 dB(A)	45 dB(A)
Categorie 3: een evenement zoals popconcerten, live optredens, houseparty, DJ's, Rap, dance-event en muziekprogramma's van radio en TV-omroepen, etc, met daarbij (tijdelijk gebouwde) voorzieningen ten behoeve van het evenement en:					
3	45.000	2	10	75 db(A)	45 dB(A)

Terrein 2: Zorgvrij

Aantal evenementen per jaar	Bezoekers per dag	Dagen per evenement	Dagen incl. op- en afbouw	Geluid * 07.00 - 23.00	Geluid * 23.00 - 07.00
Categorie 1: een evenement met onversterkte (straat)muziek, achtergrondmuziek en spreekinstallaties en/of een hardloophwedstrijd, obstakelrace, met daarbij (tijdelijk gebouwde) voorzieningen ten behoeve van het evenement					
5	5.000	1	3	60 db(A)	0 dB(A)

Door het hele gebied Spaarnwoude worden daarnaast gebiedseigen evenementen georganiseerd met maximaal 1000 bezoekers. Het betreft veel sportieve evenementen zoals een hardloophwedstrijd.

3.2.2 Plannen evenemententerreinen

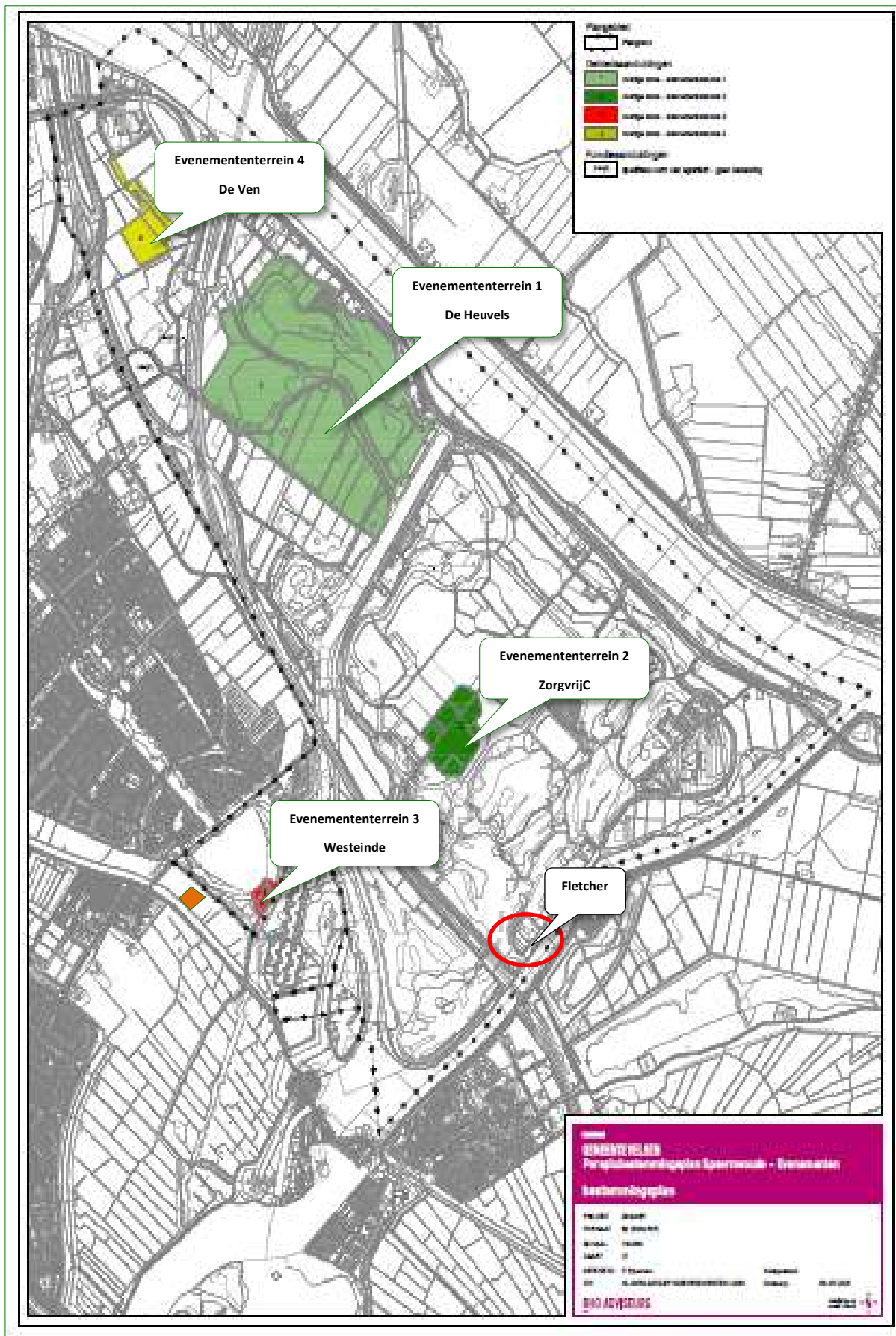
Op de volgende pagina is een kaart opgenomen met de eerder besproken evenemententerreinen 1 en 2 en twee andere terreinen die in het nieuwe bestemmingsplan zijn opgenomen.

De plannen betreffen een kleine verruiming van evenementen op terrein 1 en 2. Daarnaast worden twee evenemententerreinen, waar de afgelopen jaren reeds evenementen vergund zijn, aan het bestemmingsplan toegevoegd. Het aantal podiumfestivals zal hier kunnen toenemen.

Behalve dit wordt ook de bestemmingssystematiek aangepast. We regelen niet meer het aantal *evenementen* maar het aantal *evenementdagen*.

Terrein 3 is reeds een zeer intensief recreatiegebied buiten Spaarnwoude met een strand en een drukke horecagelegenheid waar een aantal evenementen bestemd worden.

Terrein 4 is nu nog niet bestemd voor evenementen maar wordt wel reeds als zodanig gebruikt.

Evenemententerrein 1: De Heuvels

Het betreft een terrein met grootte van 90 ha. Het terrein is sterk geaccidenteerd met hoge heuvels. De heuvels zijn afwisselend begroeid met bosschages, bossen, grote braamruigtes en open grasland. Op dit terrein worden grote evenementen georganiseerd met veel bezoekers (o.a. Dance Valley, Dutch Valley).

Tabel 1.
overzicht toegestane evenementen evenementenzone 1 (Heuvels)

Maximaal aantal evenement-dagen per jaar	Maximaal aantal bezoekers per dag	Maximaal aantal aansluitende evenement-dagen	Maximaal aantal aansluitende evenement-dagen inclusief op- en afbouwdagen	Geluid* 07.00 - 23.00	Geluid* 23.00 - 07.00
Categorie 1	Evenementen met onversterkte (straat)muziek, achtergrondmuziek of spreekinstallaties zoals een hardloopwedstrijd of een obstakelrace, met daarbij (tijdelijk gebouwde) voorzieningen ten behoeve van het evenement.				
6	15.000	2	8	60dB(A)	0 dB(A)
Categorie 2	Evenementen met spreekinstallaties, versterkte (live) muziek of een orkest met daarbij (tijdelijk gebouwde) voorzieningen ten behoeve van het evenement.				
4	15.000	2	14	60dB(A)	45 dB(A)
Categorie 3	Evenementen zoals popconcerten, live optredens, houseparty's, dance-events en muziekprogramma's van radio en TV-omroepen, met daarbij (tijdelijk gebouwde) voorzieningen ten behoeve van het evenement.				
6	45.000	2	27**	75dB(A)/90 dB(C)	45 dB(A)

* het maximale toegestane langtijdgemiddelde beoordelingsniveau, op de gevel van een geluidsgevoelige bestemming, exclusief muziekgeluidcorrectie.

** het maximaal aantal toegestane evenementdagen inclusief op- en afbouwdagen van 27 geldt uitsluitend indien er sprake is van meerdere evenementen binnen een tijdsperiode van 9 opeenvolgende dagen. In andere gevallen geldt een maximum van 14 dagen.

- a. de 6 op basis van tabel 1 toegestane evenementdagen per jaar in categorie 3, dienen plaats te vinden in maximaal 4 periodes van maximaal 2 aansluitende dagen;
- b. voor evenementen in categorie 3 mag, in afwijking van lid a en b, het aantal aansluitende evenementdagen maximaal eenmaal per jaar 3 dagen bedragen.
- c. binnen het hele plangebied geldt dat evenementen in categorie 3 niet tegelijkertijd mogen plaatsvinden

Evenemententerrein 2: Zorgvrij:

Het betreft een klein, open en vlak terrein van ongeveer 10 ha. Het terrein wordt gebruikt als grasland en ligt vrij besloten, geflankeerd door dicht bos.

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - evenementenzone 2' (Zorgvrij) mogen -onverminderd het bepaalde in de regels per bestemming- evenementen worden gehouden. Hierbij gelden de volgende maximalen:

** het maximale toegestane langtijdgemiddelde beoordelingsniveau, op de gevel van een geluidsgevoelige bestemming, exclusief muziekgeluidcorrectie.*

Tabel 2.

overzicht toegestane evenementen evenementenzone 2 (Zorgvrij)

Maximaal aantal evenement-dagen per jaar	Maximaal aantal bezoekers per dag	Maximaal aantal aansluitende evenement-dagen	Maximaal aantal aansluitende evenement-dagen inclusief op- en afbouwdagen	Geluid* 07.00 - 23.00	Geluid* 23.00 - 07.00
Categorie 1	evenementen met onversterkte (straat)muziek, achtergrondmuziek of spreekinstallaties zoals een hardloopwedstrijd, of een obstakelrace, met daarbij (tijdelijk gebouwde) voorzieningen ten behoeve van het evenement.				
5	5.000	2	3	60dB(A)	0 dB(A)

Evenemententerrein 3: Villa Westeind

Hoewel dit terrein nu nog niet bestemd is voor evenementen, vinden er wel reeds verschillende evenementen per jaar plaats.

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - evenementenzone 3' (Buitenterrein Villa Westend) mogen -onverminderd het bepaalde in de regels per bestemming- evenementen worden gehouden. Hierbij gelden de volgende maximalen:

Tabel 3.

Overzicht toegestane evenementen evenementenzone 3 (Buitenterrein Villa Westend)

Maximaal aantal evenement-dagen per jaar	Maximaal aantal bezoekers per dag	Maximaal aantal aansluitende evenement-dagen	Maximaal aantal aansluitende evenement-dagen inclusief op- en afbouwdagen	Geluid* 07.00 - 23.00	Geluid* 23.00 - 07.00
Categorie 2 evenementen met spreekinstallaties, versterkte (live) muziek of een orkest, met daarbij (tijdelijk gebouwde) voorzieningen ten behoeve van het evenement.					
12	4.000	4	9	60dB(A)	45dB(A)

** het maximale toegestane langtijdgemiddelde beoordelingsniveau, op de gevel van een geluidsgevoelige bestemming, exclusief muziekgeluidcorrectie.*

Villa Westeind (evenementenzone 3) is een intensief gebruikt recreatiegebied met een strand en een parkeerplaats/open gebied met gazons.

Evenemententerrein 4: De Ven:

Is nu nog niet bestemd voor evenementen maar wordt extensief wel reeds als zodanig gebruikt. Evenemententerrein 4 is een klein, vlak en half besloten graslandgebied naast twee aangelegde wateren met een oppervlakte van 7,5 ha. De graslanden worden vrij intensief agrarisch gebruikt. De evenementenzone is afgelopen paar jaarenkele malen als evenemententerrein gebruikt (2 per jaar, zoals Full Moon festival).

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - evenementenzone 4' (De Ven) mogen -onverminderd het bepaalde in de regels per bestemming- evenementen worden gehouden. Hierbij gelden de volgende maximalen:

Tabel 4.

Overzicht toegestane evenementen evenementenzone 4 (De Ven).

Maximaal aantal evenement-dagen per jaar	Maximaal aantal bezoekers per dag	Maximaal aantal aansluitende evenement-dagen	Maximaal aantal aansluitende evenement-dagen inclusief op- en afbouwdagen	Geluid* 07.00 - 23.00	Geluid* 23.00 - 07.00
Categorie 3	evenementen zoals popconcerten, live optredens, houseparty's, dance-events en muziekprogramma's van radio en TV-omroepen, met daarbij (tijdelijk gebouwde) voorzieningen ten behoeve van het evenement.				
8	10.000	2	19	75dB(A)/90 dB(C)	45 dB(A)

** het maximale toegestane langtijdgemiddelde beoordelingsniveau, op de gevel van een geluidsgevoelige bestemming, exclusief muziekgeluidcorrectie.*

- a. de 8 op basis van tabel 4, toegestane evenementdagen in categorie 3 dienen plaats te vinden in maximaal 4 periodes van maximaal 2 aansluitende dagen.
- b. binnen het hele plangebied geldt dat evenementen in categorie 3 niet tegelijkertijd mogen plaatsvinden;

3.2.3 Parkeren voor evenementen

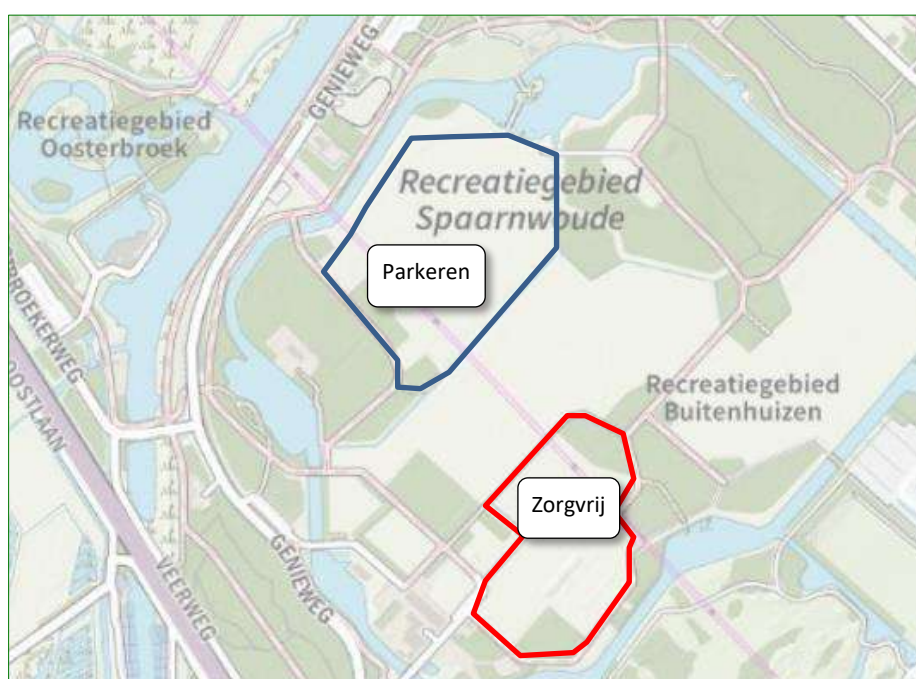
Om de evenementen mogelijk te maken worden buiten de terreinen tijdelijke parkeerplaatsen aangewezen. Per evenemententerrein worden vaste gebieden gebruikt. Het zijn percelen die veelal buiten de evenemententerreinen zelf gelegen zijn.

Per evenemententerrein gaat het om de hieronder beschreven terreinen.

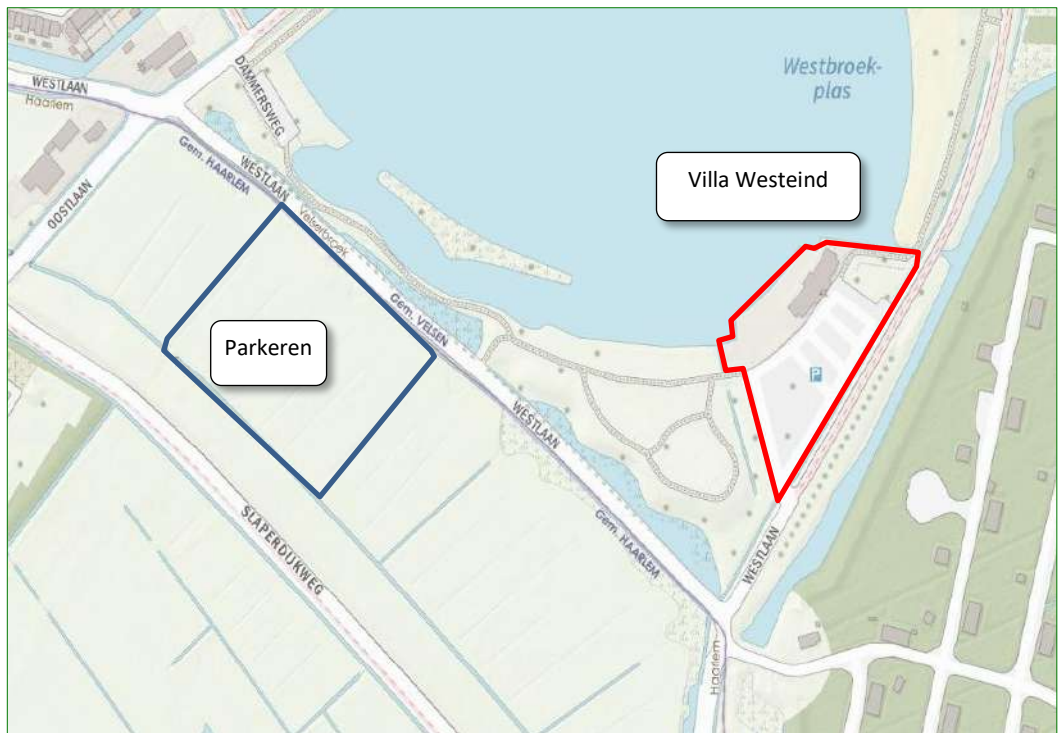
Evenemententerrein 1: De Heuvels

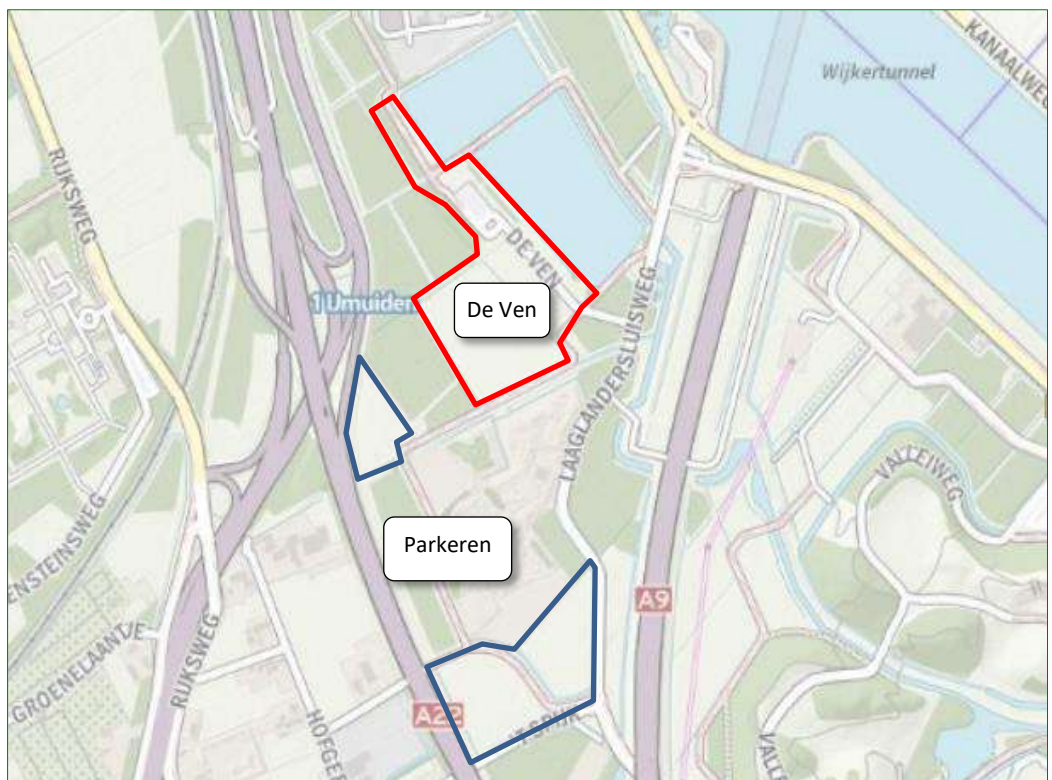
Evenemententerrein 2: Zorgvrij

Evenemententerrein 3: Villa Westeind

Evenemententerrein 4: De Ven:

4 Storende factoren

Vanwege de nieuw te bestemmen evenemententerreinen en verruiming van mogelijkheden op bestaande terreinen kan (extra) storing of verstoring van natuurwaarden optreden. Het betreft nieuwe storingsbronnen, bestaande storingsbronnen in andere gebieden dan voorheen of het optreden van extra storing bovenop reeds aanwezige storing.

In hoofdstuk 5-7 worden gevolgen (effecten) van de storingsbronnen beschreven en beoordeeld voor de (beschermde) soorten en voor aangewezen natuurwaarden van de beschermde gebieden. In die hoofdstukken zal ook de gevoeligheid van de beschermde waarden voor de beschreven storingsbronnen worden besproken.

Opgemerkt moet worden dat niet alle hieronder beschreven storingsbronnen relevant zijn voor alle beschermde gebieden of beschermde soorten.

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de verwachte storingsbronnen, hiervoor is in eerste instantie de 'Effectenindicator' van het ministerie van LNV geraadpleegd, met als te toetsen initiatief 'Landrecreatie'.

→ <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=1>.

De in de indicator genoemde storende factoren zijn aangevuld met 'versnippering' en 'verzuring en vermesting' en 'verontreiniging'.

Oppervlakteverlies

Het betreft bij de plannen geen 'klassiek' oppervlakteverlies waarbij zachte natuurlijke terreindelen worden verhard of geheel ongeschikt worden als natuurgebied of als leefgebied voor soorten.

Er kan wel sprake zijn van (tijdelijk) verlies van areaal tijdens evenementen en opbouwwerkzaamheden omdat, door andere storingsbronnen, terreindelen (tijdelijk) niet geschikt zijn als leefgebied.

Versnippering

Van versnippering is sprake bij het uiteenvallen van het leefgebied van soorten. Het treedt op ten gevolge van (tijdelijk) verlies leefgebied en werkt in het geval van Spaarnwoude samen met het beschreven oppervlakteverlies waardoor populaties vooral tijdelijk gescheiden worden of worden afgesneden van ander leefgebied. Het zal gezamenlijk met oppervlakteverlies worden beoordeeld.

Mechanische effecten

Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, berijding, luchtwervelingen, golfslag etc. Het zijn effecten die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. De oorzaken en gevolgen zijn bij deze storende factor zeer divers. Bij de realisatie en uitvoer van de evenementen zijn vooral mechanische effecten mogelijk door betreding en berijding van terreindelen.

Hinder door geluid

Tijdens de evenementen en tijdens de opbouw en afbraak daarvan kan sprake zijn van (extra) geluidhinder.

Hinder door licht

Tijdens de evenementen en tijdens de opbouw en afbraak daarvan kan sprake zijn van (extra) lichthinder.

Verontreiniging

Tijdens de evenementen kan afval worden weggegooid op daarvoor niet bestemde plaatsen. Ook vervuiling door 'wildplassen' door evenementbezoekers is mogelijk.

Optische verstoring

Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in de natuurlijke omgeving.

Tijdens de evenementen en tijdens de opbouw en afbraak daarvan is sprake van mensen en niet natuurlijke voorwerpen die verstorend kunnen werken. Deze storingsbron zal vaak samengaan met geluid en/of licht.

Verzuring/vermesting

Verzuring of vermesting van bodem of water is een gevolg van de uitstoot (emissie) van stikstof (stikstofdioxide (NO_x), ammoniak (NH₃)). Deze verzurende en/of vermestende stoffen komen via lucht of water in de grond terecht en leiden aldus tot het zuurder of nutriëntenrijker worden van het biotische milieu.

Vanwege de verkeer aantrekkende werking van de extra evenementen en extra opbouwwerkzaamheden kan sprake zijn van extra stikstofemissie. De storende factor is niet van belang voor het recreatiegebied zelf, omdat hier geen stikstofgevoelige vegetaties aanwezig zijn, maar wel voor dergelijke vegetaties in omliggende Natura 2000-gebieden.

4.1.1 Bestaand gebruik

Zoals reeds aangegeven in §3.2.1 is het gehele gebied reeds ingericht als recreatiegebied en komt veel van de verstoring samen met of bovenop reeds bestaande storingsbronnen.

5 Soortenbescherming

Onderstaand overzicht is gebaseerd op KRUIJSEN & DIEMEER, 2014 en aangevuld met informatie uit de NDFP en beoordeling ter plaatse tijdens het veldbezoek (zie ook §2.1).

5.1 Voorkomende soorten en soortgroepen

5.1.1 Flora

In het plangebied zijn in 2014 plaatselijk (matig) kruidenrijke graslanden aangetroffen met soorten als Pinksterbloem, Veldzuring e.a.

Veel graslanden werden echter in 2014 getypeerd als 'monotone grasvlakten'. De graslandkwaliteit wordt beperkt door het intensieve maaibeheer (gazonbeheer ook ten aanzien van de evenementen en het parkeren daarvoor), intensief landbeheer (chemisch bestrijden onkruiden, zware bemesting?) en/of door de hoge recreatiedruk ter plaatse.

De kwaliteit van de graslanden lijkt, gezien de indruk van het afgelegde veldbezoeken, tussen 2014-2021 niet verbeterd te zijn.

Chemische onkruidbestrijding op een grasland in Buitenhuizen.

In het plangebied zijn in het verleden een aantal plantensoorten gevonden die voorkomen op de Rode lijst en een aantal soorten voormalig beschermde soorten onder de voormalige Flora- en faunawet (zie Tabel 5, NDFP 2009-2023).

Deze beschermde soorten zijn sinds 1 januari 2017 alle niet meer wettelijk beschermd. In Tabel 5 staan de aangetroffen soorten en het aantal groeiplaatsen.

Soort	Aantal groeiplaatsen	FF-wet	RL
Bijenorchis	1	2	
Brede wespenorchis	6	1	
Brede wespenorchis / Duinwespenorchis	2	1	
Gewone dotterbloem	1	1	
Grondster	2		GE
Grote kaardenbol	5	1	
Korenbloem	2		KW
Oosterse morgenster	1		GE
Rietorchis	4	2	
Sikkelklaver	2	GE	GE
Steenbreekvaren	1	2	
Stijf hardgras	7	2	
Tongvaren	6	2	
Wilde kievitsbloem	1	2	BE
Wilde marjolein	1	2	
Zwanenbloem	1	1	

Tabel 5.

Aangetroffen voormalig beschermde soorten (FF-wet) met vernoeming van tabel en soorten die voorkomen op de Rode lijst BE=bedreigd, GE=Gevoelig, KW=kwetsbaar.

5.1.2 Vogels

In het recreatiegebied komen allerhande vogelsoorten met niet-jaarrond beschermde nesten. Het betreft bos- en struweelvogels, moerasvogels, rietvogels en weidevogels.

Hieronder een (onvolledige) opsomming op grond van de inventarisatie van KRUIJSEN & DIEMEER, 2014.

Bossen

Tjiftjaf, Zwartkop, Zanglijster, Merel, Appelvink, Groenling, Putter Kool- en Pimpelmees, Grote bonte specht en Groene specht.

Struwelen

Fitis, Tuinfluiter, Heggenmus, Nachtegaal en Grasmus.

Water en Moeras

Rietgors, Kleine karekiet, Rietzanger, Bosrietzanger, Blauwborst, Sprinkhaanzanger, Tafeleend, Kuifeend, Waterhoen, Grauwe gans en Meerkoet.

Op grond van de waarnemingenclusters in KRUIJSEN & DIEMEER., 2014 is het waarschijnlijk dat tevens 2-3 paar IJsvogels broeden in het gebied.

Grasland

In lage dichtheden Grutto, Tureluur, Kievit, Krakeend en Slobeend.

In de winter en trektijd is het gebied geschikt voor Waterral, IJsvogel, Watersnip, Witgat, eenden en andere steltlopers. De Waterral en de IJsvogel werden beide waargenomen tijdens het veldbezoek (in de trektijd) in 2019.

5.1.2.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten

In Buitenhuisen is een paartje Haviken bekend in de boscomplexen noordelijk/noordoostelijk van evenemententerrein 2 (KRUJSEN & DIEMEER, 2014, NDFP 2009-2023). Het is waarschijnlijk dat rond het terrein van Snowworld een paartje Ransuil broedt of heeft gebroed (NDFP 2009-2023). Er zijn drie locaties bekend van broedende Buizerds in het verleden, één noordoostelijk van de golfbaan (NDFP 2009-2023), één zuidwestelijk van evenemententerrein 3 (KRUJSEN & DIEMEER, 2014) en één noordoostelijk van evenemententerrein 2 (KRUJSEN & DIEMEER, 2014).

Het is niet zeker dat dit overzicht compleet is. De aanwezigheid van Sperwer en mogelijk Boomvalk is mogelijk en ook het af en toe veranderen van exacte broedlocaties bij de beschreven roofvogels en uilen is mogelijk.

5.1.3 Amfibieën en vissen

In het plangebied zijn de algemene soorten Gewone pad, groene en Bruine kikker en Kleine watersalamander aanwezig. De bedreigde en zwaar beschermde Rugstreeppad is bij gericht onderzoek in 2014 niet aangetroffen.

Er zijn totaal 13 vissoorten in het gebied aangetroffen, waaronder de bedreigde alver en paling (KRUJSEN & DIEMEER, 2014).

Beschermde vissoorten zijn niet aangetroffen.

5.1.4 Zoogdieren

In het plangebied is de bedreigde en zwaar beschermde Noordse woelmuis aangetroffen in een tweetal rietkragen. De aanwezigheid van de eveneens zeldzame en zwaar beschermde Waterspitsmuis is tevens bekend, deze soort werd driemaal gevangen (tijdens één onderzoek) aan de uiterste zuidostrand van het gebied (NDFP 2009-2023).

In het gebied zijn inmiddels 19 waarnemingen bekend van Boom-marters, alle aangereden (op de A9 en A22) behalve één vondst van een levend exemplaar (NDFP 2009-2023). In 2014 was nog slechts één vondst bekend en de soort is dus flink toegenomen of aan het toenemen. Op grond van de vele waarnemingen is inmiddels waarschijnlijk zelfs sprake van een goed gevestigde populatie. De soort is vooral beperkt tot de boscomplexen.

De Steenmarter werd recent(2022) eenmaal met een fotoval aangetoond in de noordelijke punt van het gebied. Deze soort neemt

toe in Noord-Holland en bewoont meer half open terrein dan de Boomarter.

Van kleine marterachtigen zijn verspreid enkele waarnemingen bekend van al de drie de soorten Wezel, Hermelijn en Bunzing (NDFP 2009-2023). Deze soorten komen alle in lage dichtheden voor en zijn overal in Spaarnwoude te verwachten.

Een opvallende recente nieuwkomer betreft de Bever die vanaf 2020 gemeld wordt in het gebied. Op grond van de NDFP gaat het om vestigingen in het natte gebied net ten noorden van De Heuvels en in het moerasgebied van Oosterbroek. Het is waarschijnlijk dat de soort verder gaat toenemen.

Andere (mogelijk) aanwezige soorten zijn onder meer Ree, Konijn, Haas, Egel, Dwergmuis, Bosspitsmuis, Veldmuis, Vos. Deze soorten zijn beschermd, maar ze zijn in Noord-Holland 'vrijgesteld' van ontheffingsplicht.

5.1.5 Vleermuizen

In het gebied zijn verder waarnemingen van drie soorten vleermuizen bekend: Gewone en Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger (NDFP 2009-2023, KRUIJSEN & DIEMEER, 2014) Ook de aanwezigheid van Rosse vleermuis en Watervleermuis is hier aannemelijk (KRUIJSEN & DIEMEER, 2014).

5.1.6 Overige soorten

In het gebied werd recent eenmaal Grote vos (dagvlinder) vastgesteld. Gezien aanwezige biotopen kan deze soort voortplanten in het gebied. Met name iepen zijn gewild als voedselplant van de rups. De soort neemt sterk toe in Nederland.

Andere wettelijk beschermde insecten of reptielen zijn in het plangebied niet vastgesteld (NDFP 2009-2023) en hun aanwezigheid is ook niet aannemelijk, gezien de biotoopeisen die deze soorten aan hun leefgebied stellen. Het plangebied voldoet hier niet aan.

5.2 Effectbeoordeling soorten

Gevoeligheid

Om enig effect te kunnen ondervinden van een storende factor is een zekere mate van gevoeligheid van belang. In Tabel 6 is op grond van het voorkomen van soorten, biotoopkeuze en 'expert judgement' ingeschat welke soortgroepen gevoelig kunnen zijn voor de storingsbronnen.

Hieronder wordt per storende factor nader ingegaan op de effecten en de verschillende evenemententerreinen waar de storende factoren optreden.

5.2.1 Oppervlakteverlies/versnippering

De (nieuw te bestemmen) podiumevenementen vinden alle plaats in open ruimte en op open grasland, soms geflankeerd door bos.

Ook het parkeren gebeurt (uiteraard) in open gebied op gras of verharding.

Het open terrein en de intensief gemaaide en beheerde graslanden zijn over het algemeen geen belangrijk biotoop dat ten tijde van deze festivals gebruikt moet worden door aanwezige (beschermde) natuurwaarden. Er zijn hierop een aantal uitzonderingen. Deze betreffen (broedende) graslandvogels, kleine marterachtigen en andere zoogdieren. Wellicht zullen ook sommige vleermuizen en nachtvogels (foeragerende Laatvlieger, Ransuil) alsmede dagactieve (roof)vogels als de Buizerd of de Havik de graslanden en vooral de zomen daarvan, ten tijde van evenementen willen gebruiken.

Het betreft vooral nachtelijk gebruik met uitzondering van gebruik door de dagactieve roofvogels en graslandvogels.

De enige soortgroep die niet kan uitwijken betreft die van broedende graslandvogels. Op grond van een ecologische 'voorscan', die altijd wordt gevraagd in het kader van een evenementenvergunning, zal moeten worden nagegaan of broedende vogels op open terrein aanwezig zijn. Is dit het geval, dan zal dit broedgebied tot zo'n grote afstand moeten worden afgezet dat vernietigen van nestplekken of wezenlijke verstoring van broedende vogels niet mogelijk is.

Tabel 6.

Inschatting gevoeligheid van aanwezige soortgroepen in Spaarnwoude voor de storende factoren.

-=niet of weinig gevoelig, +/-=tijdelijk of mogelijk gevoelig, +=gevoelig

	Oppervlakte/- versnippering	Mechanische effecten	Geluid	Licht	Verontreiniging	Optische verstoring
Flora	-	+	-	-	-	-
Bos- en struweelvogels	-	-	-	-	-	-
Nachtvogels	+/-	-	+	+	-	+/-
Roofvogels	+/-	-	-	-	-	+
Water en Moerasvogels	-	-	+/-	+	-	-
Graslandvogels	+	+	-	+/-	-	+
Amfibieën	-	-	+/-	-	-	-
Zoogdieren	+/-	-	-	-	-	+/-
Vleermuizen	+/-	-	-	+	-	-

Op grond van KRUIJSEN EN DIEMEER, 2014 en NDFP 2009-2023 (Kievit, Grutto, Graspieper?), wordt deze groep vooral verwacht in De Heuvels en dan met name op de parkeerterreinen van dit evenemententerrein. Het is niet ondenkbaar dat ook in gebied Zorgvrij en De Ven of op aangewezen parkeergebieden daarvoor, graslandvogels zoals de Graspieper vestigen. Van maart tot half juli moet rekening gehouden worden met de soorten.

Omdat evenementen tijdelijk zijn en niet overal gelijktijdig, zullen zoogdieren zoals kleine marters, Ransuilen en andere (roof)vogels alsmede vleermuizen kunnen uitwijken naar de bosgebieden, de bosranden en gebieden met minder recreatieve activiteit. Omdat de storingsbronnen veroorzaakt door de evenementen een bekende is en geen werkelijke bedreiging vormt, zullen de dieren gewend zijn of kunnen wennen, ze zullen daarom niet sterk afwijken van hun 'normale' patroon. De terreinopbouw van Spaarnwoude leent zich goed voor het uitwijken van de soorten, er zijn overal veel dichte boscomplexen en houtwallen zodat er overal veel afscherming en verbinding met dekking is. Alleen soorten met een zeer beperkte actieradius zullen lastiger kunnen uitwijken.

Bij het nachtelijk gebruik is storing slechts aan de orde gedurende een deel van de actieve periode, na 23.00 wordt de evenementen-activiteit afgebouwd zodat ongeveer tussen de 1,5 uur (mei-juni, grofweg 20% van de nachtperiode) en 4 uur (maart, grofweg 30% van de nachtperiode) moet worden uitgeweken. Vanwege de nachtelijke storing zijn de dieren slecht zichtbaar zodat ze voor wat betreft optische verstoring vanwege aanwezige mensen niet sterk hoeven afwijken van hun normale patroon.

Vanwege het huidige gebruik van terreinen en de planning van het aantal en de omvang van de evenementen, is vooral een extra impact mogelijk op terrein de Heuvels en De Ven. Op terrein Zorgvrij verandert niet veel en is de recreatieve activiteit vooral overdag en beperkt. Op en rond evenemententerrein Westeinde en Fletcher worden vanwege aanwezige biotopen en intensieve recreatieve karakter geen (beschermde) waarden verwacht. Activiteiten worden hier tevens binnenshuis (Fletcher) georganiseerd.

5.2.2 Mechanische effecten

Door betreding kunnen trage dieren en flora worden gedood of vertrapt.

Gezien de opbouw van de terreinen zullen dergelijke effecten alleen op de open grassdelen en paden/bermen kunnen optreden. De bossen, ruigtes, oeverkanten en moerassen zijn door de dichte begroeiing met allerhande stekelplanten (braam, distels, klis, kleefkruid) en brandnetels voor de evenementengangers van podiumfestivals zeer 'vijandig' en zullen nauwelijks betreden worden.

Ook bij opbouw en afbraak van evenementen worden alleen mechanische effecten verwacht op 'gebaande paden'.

Vanwege het ontbreken van beschermde flora en het ontbreken van beschermde fauna die niet kan vluchten/uitwijken, zullen hierbij geen beschermde soorten betrokken zijn. Uitzondering betreft grasland broedvogels. Op grond van een ecologische voorscan, die altijd wordt gevraagd in het kader van een evenementenvergunning, zal moeten worden nagegaan of broedende vogels op open terreindelen aanwezig zijn. Hierbij moeten ook de aangewezen parkeerterreinen worden betrokken! Is dit het geval, dan zal dit broedgebied tot zo'n grote afstand moeten worden afgezet dat vertrapping of het overrijden van nesten niet mogelijk is. Ecologische voorscans zijn vooral belangrijk van maart tot half juli en rond de gebieden De Ven, De Heuvels en Zorgvrij.

De obstacle-runs en andere run-evenementen zijn voor mechanische effecten het meest van belang omdat hierbij de meer natuurlijke en meer gesloten delen kunnen worden betreden. Ook hierbij kunnen met name broedvogels en foeragerende vogels gestoord worden. Op grond van een ecologische voorscan en biotoopinschatting kan (moet!) het tracé van runlopen en obstacle-runs zo worden bepaald dat geen nesten kunnen beschadigen of worden vernield en zodanig dat geen wezenlijke verstoring mogelijk is. Omdat de runs in de huidige situatie reeds plaatsvinden en geen uitbreiding wordt voorzien en de tracés van de runs kunnen worden aangepast aan aanwezige natuurwaarden, worden geen belangrijke (extra) effecten verwacht van de nieuwe bestemming.

5.2.3 Geluid, licht en optische verstoring

Deze drie storingsbronnen treden meestal gelijktijdig op en veroorzaken hetzelfde effect, dieren worden afgestoten waardoor de storingsbronnen leiden tot het reeds besproken (tijdelijke) areaalverlies en/of versnippering van leefgebied. Werd in §5.2.1 direct areaalverlies besproken, door geluid, licht en optische verstoring is een grotere areaalimpact aan de orde omdat de storingsbronnen uitstralen en kunnen leiden tot 'externe werking'.

Alle soortgroepen behalve flora zijn in zekere mate gevoelig voor deze storingsbronnen al zullen bos- en struweelvogels in praktijk ofwel niet actief zijn (nacht) ofwel weinig verstoort zijn. Deze soorten zijn van nature en vanwege hun vestigingsplaats (bossen, ruigtes, struweel) relatief ongevoelig voor verstoring. Het is niet te verwachten dat deze vogels door de (bekende, regelmatig terugkerende) activiteiten en storingsbronnen veel angst hebben of daarom hun nest of jongen zullen verlaten. Ze zullen hierdoor hooguit uitwijken in aanwezige dekking of tijdelijk gedwongen zijn elders te foerageren. Alternatief foerageerbiotoop is aanwezig rondom het terrein in aansluitende bossen of bosschages.

Deze beoordeling wordt ondersteund door diverse praktijkonderzoeken waarbij weinig of geen verstoring werd gezien op broedvogels (zie bijvoorbeeld KRIJGSVELD, ET AL., 2012, RHO, 2018, JANSSEN ET AL., 2017 EN TAUW, 2012).

In Bijlage 1 staat een volledige beschrijving opgenomen van deze en andere studies hieromtrent.

Ook voor dagactieve roofvogels (Buizerd, Havik) geldt dat tijdelijk uitwijken in het open gebied goed mogelijk is, deze soorten hebben grotere territoria en het zijn goede vliegers.

Weidevogels zijn in klein aantal gevestigd op afstand van de Heuvels en Zorgvrij, die al bestemd zijn. Deze soorten zijn plaatstrouw en keren jaarlijks naar dezelfde plek terug. Ze zijn dus gewend aan de festivals en evenementen en keren ondanks de evenementen elk jaar terug. Door de extra evenementen op de Heuvels wordt vanwege het aspect van herhaling en de afstand geen wezenlijke extra storing verwacht. Bedacht moet worden dat de eerste storing het belangrijkste is en vestiging op grond daarvan plaatsvindt (en in het verleden heeft plaatsgevonden) en dat herhaling hooguit leidt tot beproefd alternatief gedrag.

Voor de besproken storingsbronnen geldt dat ze niet werkelijk bedreigend zijn en gewenning is opgetreden.

Water- en moerasvogels, amfibieën en nachtvogels (Ransuil) kunnen door geluid en licht worden verstoord, de Ransuil kan net als dagactieve roofvogels gemakkelijk uitwijken. Moerasvogels zingen deels 's nachts om trekkende soortgenoten uit lucht te lokken en deze vogels, alsmede amfibieën, komen dicht bij de festivalterreinen voor in de oeverkanten en rietkragen. Deze vegetaties zijn zeer dicht zodat de vogels en de amfibieën diep kunnen wegkruipen in dekking. De vogels en ook amfibieën zijn daarbij niet verstoringsgevoelig.

Vanwege gewenning van de vogels en de korte nachtperiode dat storing optreedt, wordt geen wezenlijke verstoring (verstoring waarbij nesten worden verlaten of reproductiesucces verminderd) verwacht door extra te bestemmen evenementen. Van de amfibieën komen daarbij geen beschermde, niet vrijgestelde soorten voor nabij de evenementen.

Zoogdieren (inclusief vleermuizen) zijn voornamelijk nachtactief en zullen vooral door licht (vleermuizen) en wellicht geluid worden gestoord. De effecten zullen niet veel groter zijn dan beschreven in §5.2.1 omdat de omliggende moeras (Bever) en bosgebieden sterk afschermend werken en 'externe werking' niet heel groot zal zijn.

5.2.4 Verontreiniging

Verontreiniging is mogelijk door achterlaten verpakkingen e.d. en door bijvoorbeeld wildplassen.

Tijdens het veldbezoek direct na een groot podiumfestival (Dance Valley) bleek het terrein niet opvallend vervuild door restafval. Er wordt kennelijk veel aandacht geschonken aan het nalopen van het terrein op zwerfvuil na de festivals. Voor zover dit niet gebeurt, is hierop beleid te ontwikkelen.

Het inerte zwerfvuil zorgt met zekerheid niet voor belangrijke effecten op het leefgebied van (beschermde) soorten. Het tast vooral de menselijke belevingswaarde van het gebied aan.

Gevolgen door eutrofiëring door wildplassen worden niet verwacht vanwege de omvang van deze storing (beperkt) en de rijke bodem met nitrofiële vegetatie en daarmee het ontbreken van gevoelige vegetaties voor deze storingsbron.

5.2.5 Conclusie soortenbescherming

Door geluid, licht, optische verstoring en mechanische effecten kan sprake zijn van tijdelijk areaalverlies en versnippering gedurende evenementen. De belangrijkste effecten worden verwacht in de open gebieden en in de nachtperiode.

Achtergelaten zwerfafval, gemist bij het opruimen van een festivalterrein.

Van beschermde waarden kunnen alleen broedende (grasland)vogels niet uitwijken. Met uitgezet beleid (voorscan bij evenementenvergunning) zijn overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb te voorkomen.

De grootste impact wordt verwacht op en rond evenemententerrein 4 omdat hier nu nog beperkt sprake is van evenementen en hier evenementen van zware categorie zijn bestemd.

Vanwege het gegeven dat niet overal tegelijk festivals worden georganiseerd, er slechts een deel van de nacht storende evenementenactiviteit is, het gebied door de vele dichte bosschages (bebladerd in het evenementenseizoen) sterk afgeschermdede delen heeft waar uitwijkmogelijkheden aanwezig zijn en vanwege gevoeligheid en verspreiding van de beschermde soorten, worden geen significante negatieve effecten verwacht op populaties of leefgebieden van beschermde soorten door de extra te bestemmen terreinen en evenementen.

Er zijn wel negatieve effecten mogelijk en ook de reeds vergunde en aanwezige recreatieve activiteit hebben een stempel gedrukt op het voorkomen of de afwezigheid van soorten in het gebied.

Met het aanpassen van beheer en opstellen van een 'natuurinrichtings en beheerplan', dat in het kader van het NNN-gebied van belang is (zie §7.2.2) zal de beperkte extra storing door de extra evenementen en terreinen kunnen (en moeten) worden gecompenseerd.

6 Gebiedsbescherming Wnb: Natura 2000

Westelijk van Spaarnwoude, op ongeveer 2 kilometer afstand ligt Natura 2000-gebied Zuid Kennemerland. Op ongeveer 3,3 kilometer aan de overzijde van het Noordzeekanaal ligt Polder Westzaan en nog wat verder, op 5,4 kilometer afstand ligt het Noord Hollands Duinreservaat.

Gezien de grote afstand, het gegeven dat alleen extra storing van een reeds bestaande bron wordt verwacht en de afscherming door bebouwing, brede wateren en snelwegen, worden op voorhand geen directe negatieve gevolgen verwacht van de plannen zoals licht, geluid of optische verstoring.

Er is door verkeeraantrekking vanwege de extra evenementen kan sprake zijn van toename van stikstofemissie. Deze toename en de depositie ten gevolge daarvan worden uitgewerkt in een separaat van dit rapport op te stellen berekening/toetsing.

Verkeeraantrekking door het organiseren van evenementen: afbreken van het festivalterrein.

7

Gebiedsbescherming: NNN

Recreatie- en natuurgebied Spaarnwoude ligt vrijwel volledig binnen de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, zie Figuur 2). Alleen bepaalde bebouwde delen en erven en paden zijn geëxclaveerd.

Het NNN, voorheen EHS (Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van (inter-)nationaal belangrijke, duurzaam te behouden ecosystemen. Dit netwerk vormt de basis voor de Nederlandse bijdrage aan het behoud van de mondiale biodiversiteit. De EHS is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van het toenmalige ministerie van LNV (1990).

In 2014 is de term Natuurnetwerk Nederland (NNN) geïntroduceerd om de term 'Ecologische Hoofdstructuur' (EHS) te vervangen. In navolging van het Rijk hanteert ook de provincie Noord-Holland de term NNN. In de wet heet het NNN nog steeds de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

De NNN is planologisch beschermd. Dit betekent dat ingrepen (en plannen) in de NNN alleen zijn toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben, of als negatieve effecten kunnen worden tegengegaan door het nemen van mitigerende maatregelen. Heeft een ingreep wel een significant negatief effect op de zogenaamde 'wezenlijke kenmerken en waarden' van een NNN-gebied, dan geldt het 'nee, tenzij regime'. Een project kan dan alleen doorgaan als er geen reële alternatieven zijn en als sprake is van een groot openbaar belang. Als een ingreep wordt toegestaan moet de initiatiefnemer de (potentiële) natuurwaarden die verloren gaan, compenseren. Een en ander staat precies beschreven in artikel 6.43 van de Omgevingsverordening NH2020. Zie ook §2.2.2.

Voor gronden die grenzen aan het NNN, maar daar zelf buiten liggen, gelden geen beperkingen. Het NNN heeft, in tegenstelling tot Natura2000-gebieden, geen 'externe werking' die een toets van gebruik aangrenzend aan het natuurgebied verplicht stelt.

Bij een ingreep of een planologische nieuwe bestemming in het NNN wordt getoetst in hoeverre hiermee de 'wezenlijke kenmerken en waarden' van een gebied worden aantast.

De wezenlijke kenmerken en waarden zijn gedefinieerd als "de in een gebied aanwezige natuurwaarden en de potentiële natuurwaarden, de daarvoor vereiste bodem- en watercondities en de voor het gebied kenmerkende landschapsstructuur en belevingswaarden".

Concreet betekent dit dat bij een ingreep in het NNN wordt getoetst op:

- ♣ De toename van verstoring en het effect daarvan op de in een gebied aanwezige diersoorten.

- ♣ Het effect dat de ingreep heeft op de bodem en watercondities, die belangrijk zijn voor het handhaven van de natuurkwaliteit.
- ♣ Een eventueel direct effect door oppervlakteverlies.
- ♣ Het effect dat de ingreep heeft op de beleving van het landschap. De natuurwaarden waarop getoetst wordt betreffen de natuurdoelen die in het NNN-gebied worden nagestreefd. Het gaat dan onder meer om de aanwezigheid of na te streven 'natuurbeheertypen'.

7.1 Wezenlijke kenmerken en waarden

Op de website van de provincie Noord-Holland zijn de wezenlijke kenmerken en waarden van gebied Oosterbroek & Buitenhuis (Z6) uitgebreid uitgewerkt.

Zie:

https://geoapps.noord-holland.nl/app/nnn_bpl/docs/nnn/6%20Zuid%20West%20Rijnland-Z6%20Oosterbroek%20%26%20Buitenhuis.pdf.

De volledige beschrijving van deze uitwerking staat ook weergegeven in Bijlage 1.

De belangrijkste kernwaarden en de beoogde ontwikkeling van natuurwaarden in het gebied wordt als volgt samengevat:

Spaarnwoude betreft een:

- ♣ Recreatief mede-gebruikt gebied met bufferfunctie in een groene setting.
- ♣ Open kleipolder met extensieve graslanden en water met verlandingssituaties.

Het gebied wordt qua natuurwaarden gekenmerkt door:

- ♣ Plaatselijk goede waterkwaliteit mede door instromende duinrellen.
- ♣ Besloten bos en parklandschap met recreatief medegebruik.
- ♣ Brakke kwelzones langs het Noordzeekanaal.

Bij de toekomstige ontwikkeling zijn er mogelijkheden door:

- ♣ Ontwikkeling meer robuustere structuur van open water en moeras met de huidige wateren met goede kwaliteit als basis. Deze ontwikkeling van moerasnatuur in combinatie met recreatie.
- ♣ Extensief beheerde graslanden in relatie met meer bloemrijke zoom-mantelvegetaties rond de bossen.

→ <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/index-natuur-en-landschap/natuurtypen/>

Naast deze uitwerking van beschreven waarden zijn binnen het gebied zogenaamde Natuurdoeltypen (NDT) aangewezen. De kwaliteit en ontwikkeling van deze NDT's is te meten aan de hand van het vóórkomen van 'doelsoorten'. Op de website van BIJ12 ← is

nadere informatie te vinden over beheer en de monitoring van kwaliteit van de NDT's.

In Figuur 4 wordt weergegeven welke NDT's zijn aangewezen in Oosterbroek en Buitenhuisen (Spaarnwoude) en waar deze in het gebied zijn gelegen.

De kwaliteit van de bossen (N14.03 en N16.03) wordt gemeten met inventarisatie van een aantal vogelsoorten waaronder de Groene specht en de Appelvink die met zekerheid voorkomen in het gebied. Voor 14.03 is tevens bosflora van belang.

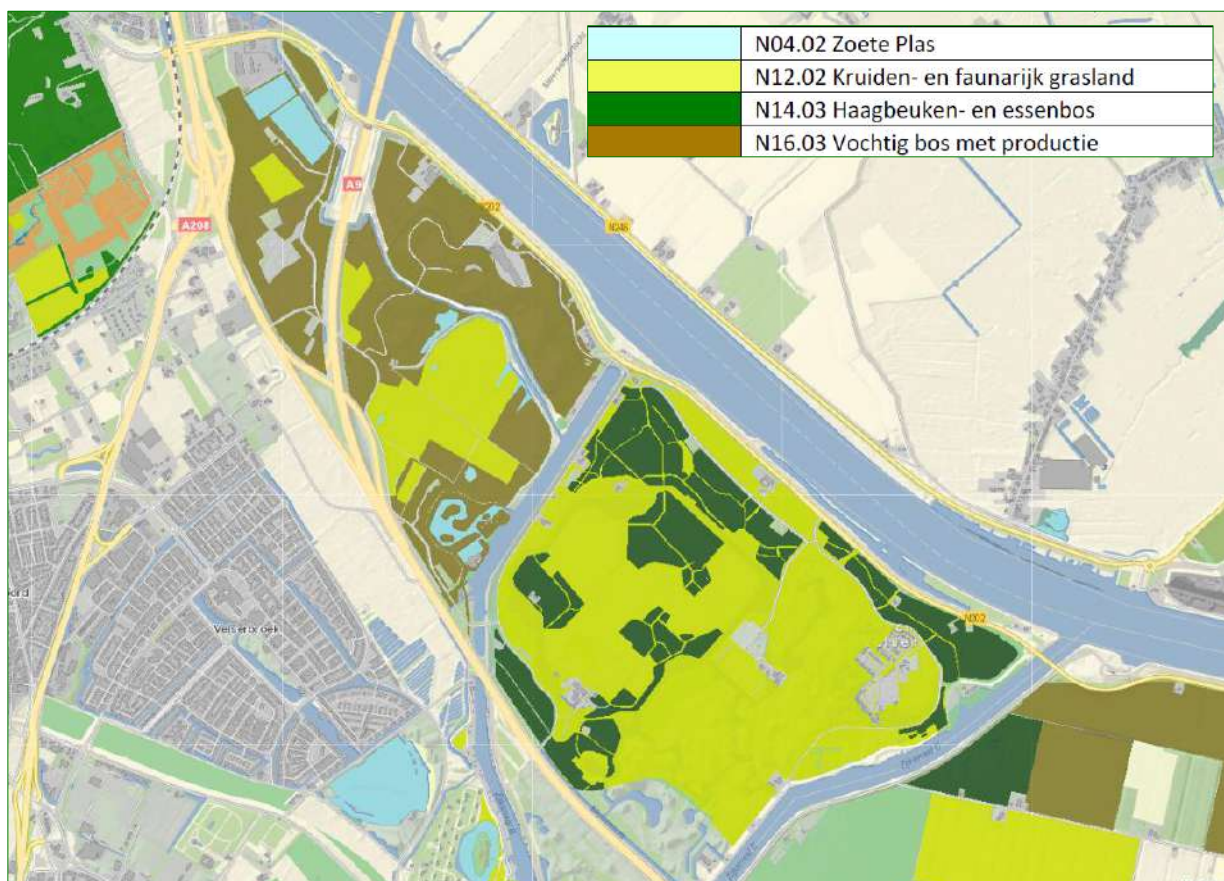
Voor N12.02 zijn graslandflora en dagvlinders van belang. Op grond van bekende gegevens zullen de bossen momenteel een 'midden-kwaliteit' hebben en zullen de graslanden een lage kwaliteit bezitten (zie verder website BIJ12).

7.2 Toetsing NNN

De storende factoren op NNN zijn grotendeels dezelfde als eerder beschreven en getoetst in hoofdstuk 4 en 5 maar bij het NNN gebied moet ook gekeken worden naar het huidige beheer en inrichting die van belang is voor de gebiedsontwikkeling.

Figuur 4.

Aangewezen NDT's in NNN-gebied Spaarnwoude (zie tekst).

7.2.1 Huidige situatie

Uit de beschrijving van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN-gebied komt naar voren dat recreatief medegebruik van het natuurgebied een belangrijke functie is, inclusief het organiseren van evenementen. Duidelijk is dat dit gebruik in harmonie met natuurwaarden en natuurontwikkeling vorm moet krijgen.

Op meerdere punten is het huidige (recreatieve) gebruik **niet** in harmonie met de aanwezige natuurwaarden en de gewenste natuurontwikkeling.

- ♣ Het kruiden- en faunarijk grasland is in feite intensief gemaaid en beheerd grasland (bemesting?, chemische onkruidbestrijding) mede omwille van de functie als parkeerterrein en festivalterrein. Ontwikkeling van natuurwaarden zoals voorgesteld voor het NNN-gebied, zal hier op deze wijze niet bevredigend kunnen plaatsvinden.
- ♣ De duinrellen en de heldere wateren met goede kwaliteit in het gebied hebben nauwelijks oeverzones, de oeverkanten zijn veelal steil en sluiten direct aan het intensieve grasland, gebruikt voor parkeerterrein en festivalterrein.
- ♣ Moerassoorten kunnen beperkt hinder ondervinden van geluid en licht (zie hoofdstuk 5).
- ♣ De evenementen zorgen voor een vermindering van stilte, donkerte en rust (zie ook hoofdstuk 4 en 5).

Helder water in Oosterbroek met steile smalle oevers naast intensief gebruikt grasland. Aanleg van natuurvriendelijke oevers en extensief beheerde grasstroken zou hier kunnen leiden tot aanmerkelijke verbetering van natuurkwaliteit.

De brakke kwelontwikkeling naast het Noordzeekanaal en de voorgestane bosontwikkeling, met uitzondering van het ontwikkelen van bloemrijke zoom-mantelvegetaties naast extensief beheerd grasland, wordt door het huidige beheer en het recreatieve medegebruik niet beïnvloed.

De aanwezigheid van karakteristieke bosvogels en bosplanten (Groene specht, Appelvink, Tongvaren, Nachtegaal, Boomklever) wordt door de huidige recreatieve activiteit niet belemmerd.

Het voorkomen van karakteristieke graslandplanten en dagvlinders in 12.02 zal door het huidige beheer wel negatief beïnvloed worden.

7.2.2 Nieuwe plannen

Als de nieuwe te bestemmen evenementen en terreinen op dezelfde wijze worden ingericht en gebruikt als de huidige is er sprake van een eenzijdige aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden.

De aanwezigheid van recreatie, inclusief evenementen, is onderdeel van het NNN-gebied maar ontwikkeling ervan dient in harmonie met natuurwaarden en natuurlijke ontwikkeling te zijn. Is dit het geval, dan staan bepalingen met betrekking tot het NNN de bestemming niet in de weg.

Door het aanleggen van natuurvriendelijke oevers, brede extensief te beheren grasstroken, verandering en extensivering van grasland-beheer en moeraszones en het verder vormgeven van boszoom-ontwikkeling, zouden wezenlijke kenmerken en waarden ontwikkeld kunnen worden als voorgestaan.

Door het vergunnen van nieuwe evenementen en evenemententerreinen te koppelen aan dergelijke noodzakelijke ingrepen en beheer, kan in lijn met wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN de toename van recreatie mogelijk zijn.

Door honden (een werkelijke bedreiging voor veel fauna!) plaatselijk te weren zouden negatieve effecten van optische verstoring en verstoring van rust kunnen worden verminderd of zelfs geheel worden teniet gedaan.

7.2.3 Conclusie NNN

In de huidige situatie wordt op sommige punten spanning gezien tussen recreatieve activiteit en ontwikkeling van wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN-gebied.

Het bestemmen van nieuwe recreatieve activiteit zoals in de plannen is mogelijk.

Door het vergunnen van nieuwe evenementen en evenemententerreinen te koppelen aan ingrepen en beheer, te beschrijven in een uit te voeren 'natuurversterkingsplan' en dit te integreren in bestaande beheer- en inrichtingsplannen, kan in lijn met wezenlijke

kenmerken en waarden van het NNN toename van recreatie mogelijk zijn.

Een eenzijdig vergunnen van meer recreatieve activiteit betekent een (verdere) aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden.

8 Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL)

De bescherming van gebieden als Bijzonder Provinciaal Landschap is over het algemeen een planologische bescherming die alleen geldt voor ingrepen binnen de gebieden. 'Externe werking' op deze gebieden hoeft niet getoetst te worden.

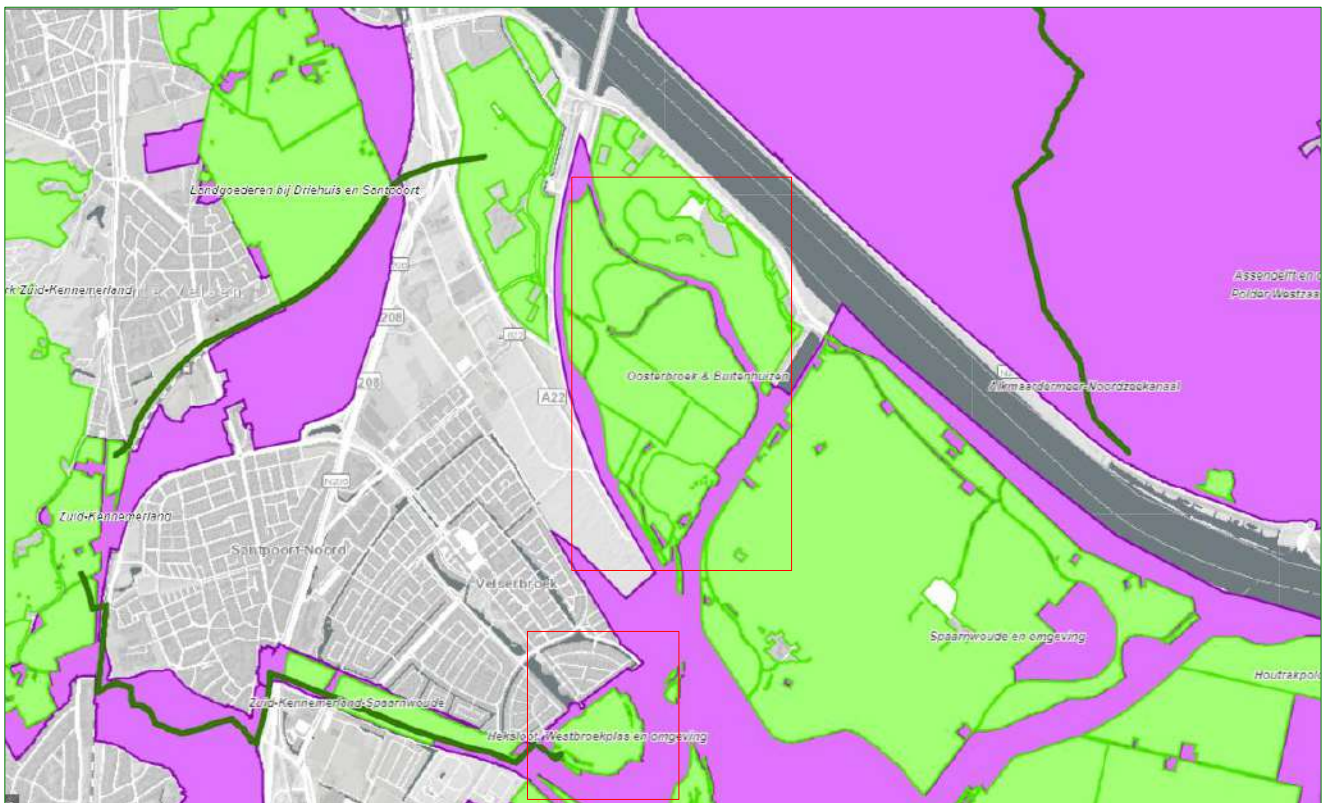
8.1 Ligging BPL ten opzichte van Spaarnwoude

De begrenzing van de BPL gebieden 'Spaarnwoude en Omgeving' en 'Haaksloot, Westbroekplas en omgeving' is complementair met de NNN begrenzing. Dit betekent dat terreindelen of onder NNN of onder BPL vallen maar nooit onder beide tegelijk, zie <https://geoapps.noord-holland.nl/GeoWebP/index.html?viewer=nbp>. Dit voorkomt dat bepalingen tussen verschillende gebiedsbescherming conflicteren.

Op grond van Figuur 5 en de bestaande en geplande evenemententerreinen met parkeerterrein liggen maar enkele terreinen in BPL gebied. Het betreft vooral wateren en oevers in De Heuvels en het droge gebied rond de Westbroekplas.

Figuur 5.

Ligging BPL en NNN rond Spaarnwoude en de Westbroekplas, Rode vierkanten: overlapgebied evenemententerrein Westbroekplas en De Heuvels met BPL.

8.2 Kernkwaliteiten

8.2.1 Spaarnwoude en Westbroekplas

De belangrijkste aardkundige historisch-culturele en natuurlijke kernkwaliteiten van het BPL 'Spaarnwoude en omgeving' waarbinnen ook de Westbroekplas valt betreffen:

- ♣ Strandwal Spaarnwoude en aangrenzende polders
- ♣ Veenrivieren (Het Spaarne en de (Binnen- en Buiten) Liede) met oorspronkelijk, bochtige verloop
- ♣ Het verkavelingspatroon in de veenweidepolders
- ♣ Het open karakter van het veenpolderlandschap
- ♣ Afwisselend open en meer besloten, groen/blauw karakter van de IJ-polders die behoren tot recreatiegebied Spaarnwoude.
- ♣ Habitat voor weidevogels ter hoogte van de Oud Spaarndammerpolder en in het westelijk deel van de Vereenigde Binnenpolder.
- ♣ Zeedijken en liniedijken
- ♣ Zijkanaal B en Zijkanaal C. Zijkanaal C en Ringvaart Haarlemmermeer als ruimtelijke dragers
- ♣ De bebouwingslinten als kenmerkende structuren in het landschap

8.3 Toetsing

8.3.1 Spaarnwoude en Omgeving

Alleen de genoemde afwisseling tussen open en meer besloten delen en het groen/blauw karakter van de IJ-polders die behoren tot recreatiegebied Spaarnwoude is een kernkwaliteit die bewaakt en behouden moet blijven in evenemententerrein De Heuvels maar de voorliggende plannen doen geen afbreuk aan deze kwaliteit.

Ook de zijkanalen B en C, gelegen gedeeltelijk in het recreatiegebied, en benoemd als belangrijke ruimtelijke dragers, worden niet beïnvloed door de plannen.

8.3.2 Westbroekplas

Het regelmatige of onregelmatige strookverkavelingspatroon in de veenweidepolders ligt rond de Westbroekplas maar wordt niet aangetast door de voorliggende plannen.

8.4 Conclusie BPL

Er zijn geen belangrijke gevolgen voor benoemde kernkwaliteiten van het BPL.

9 Conclusies en aanbevelingen

9.1 Soortenbescherming

- ♣ Door geluid, licht, optische verstoring en mechanische effecten kan sprake zijn van tijdelijk areaalverlies en versnippering gedurende evenementen. De belangrijkste effecten worden verwacht in de open gebieden van evenemententerrein 4, in de nachtperiode. Met uitgezet beleid (voorscan bij evenementenvergunning) en eventuele maatregelen daaruit volgend, zijn overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb te voorkomen.
- ♣ Er worden geen significante negatieve effecten verwacht op populaties of leefgebieden van beschermde soorten door de extra te bestemmen terreinen en evenementen.

9.2 Gebiedsbescherming

9.2.1 Natura 2000

Gezien de afstand en de afscherming door bebouwing en snelwegen, worden op voorhand geen directe negatieve gevolgen verwacht van de plannen zoals licht, geluid of optische verstoring.

Effecten van extra stikstofdepositie die door de plannen mogelijk is, zijn apart van deze toetsing beoordeeld.

9.2.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

In de huidige situatie ontstaat spanning tussen recreatieve activiteit en ontwikkeling van wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN-gebied.

Het bestemmen van nieuwe recreatieve activiteit zoals in de plannen is mogelijk.

Door het vergunnen van nieuwe evenementen en evenemententerreinen te koppelen aan ingrepen en beheer, te beschrijven in een uit te voeren 'natuur-inrichtings- en beheerplan' kan in lijn met wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN toename van recreatie mogelijk zijn.

Een eenzijdig vergunnen van meer recreatieve activiteit betekent een (verdere) aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden.

9.2.3 BPL

Er zijn geen belangrijke gevolgen voor benoemde kernkwaliteiten van het BPL.

10

Aanbevolen en geraadpleegde literatuur

- BIJLSMA, ROB.G., 1993 *Ecologische atlas van de Nederlandse Roofvogels*. Schuyt & Co., Haarlem.
- BROEKHUIZEN, S., K. SPOELSTRA, J.B.M. THISSEN, K.J. KANTERS & J.C. BUYS (RED.), 2016. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- CREEMERS, R.C.M., & J.C.W. VAN DELFT (RAVON, RED.), 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland - Nederlandse Fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- CROW, 2012. *Kerncijfers parkeren en verkeersgeneratie*.
- DIETZ, C., O VON HELVERSEN & D. NILL, 2011. *Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika*. Tirion Natuur.
- FLORON, 2011. *Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora*. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- HERDER, J.E., J. KRANENBERG, D. HOOGENBOOM, J. HAMERS & K. DEKKER (RED), 2012. *Atlas van de Noord-Hollandse vissen*. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting RAVON, Nijmegen.
- HOOGENBOOM, D.M., F. VISBEEN, J. WONDERGEM, W. RUITENBEEK (RED.), 2014. *Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren*. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Noord-Hollandse Zoödiep Studiegroep (NOZOS), Alkmaar.
- JANSSEN, J.A.M. & J.H.J. SCHAMINÉE, 2004. *Europese natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- JANSSEN, R, R. DELBROEK & T. MOLENAAR, 2017. *Vleermuizen op de Lonnekerberg mede in relatie tot het Airforce Festival, Monitoring en analyse van het gedrag van de passieve luisteraars gewone grootoorvleermuis, vale vleermuis en Bechsteins vleermuis*. Bionet 2017-2, 16 oktober 2017, Bionet, Stein.
- KAPTEYN, K., 1995. *Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding*. Provincie Noord-Holland, Noordhollandse Zoogdierstudiegroep, Het Noordhollands Landschap, Haarlem.
- KRIGSVELD, K.L., R.J. JONKVORST, F. VAN DER VLIET, 2012. *Effecten van dancefestival Amsterdam Open Air op broedvogels*. Rapport nr. 12-115, Bureau Waardenburg, Culemborg.
- KRUIJSEN, B. & J. DIEMEER, 2014. *Natuuronderzoek deelgebieden Oosterbroek en Buitenhuisen (recreatiegebied Spaarnwoude) in 2014*. Ecologisch Adviesbureau B. Kruijsen, Santpoort-Noord.

- LIMPENS, H., K. MOSTERT & W. BONGERS (RED.), 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen: onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Utrecht.
- MEIJER, R.G., J.P. DWARSHUIS, & K.R. PIENING, 2018. *Wat horen vleermuizen van door mensen geproduceerde geluiden?* Lutra, Journal of the Dutch Mammal Society, 61:2 297-320, december 2018.
- MOLENAAR, J.G. DE, 2003. *Lichtbelasting. Overzicht van de effecten op mens en dier*. Alterra-rapport 778, Alterra, Research Instituut voor de Groene Ruimte, Wageningen.
- RHO, Ir. H.G. van der Aa., 2018. *Paraplubestemmingsplan Spaarnwoude Evenementen, Velsen, onderdeel Ecologie*. RHO, Adviseurs voor Leefruimte, kenmerk 045300.20160391, Rotterdam.
- SCHARRINGA, C.J.G., W. RUITENBEEK & P.J. ZOMERDIJK, 2010. *Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009*. Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland, Landschap Noord-Holland.
- STEUNPUNT NATURA 2000. *Leidraad bepaling significantie, nadere uitleg van het begrip 'significante gevolgen' uit de Natuurbeschermingswet*. versie 27 mei 2010.
- TAUW, 2012. *Monitoring broedvogels Festival Fusion of Dance, Toetsing aan de Flora- en faunawet Wijthmenerplas, Zwolle 2012*. Tauw, Projectnummer 1207738, Tauw bv, Deventer
- TWISK, P., A. VAN DIEPENBEEK & J.P. BEKKER, 2009. *Veldgids Europese zoogdieren*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

11 Bijlagen

Bijlage 1	Verstoring van broedvogels en vleermuizen door evenementen (literatuurstudies)
Bijlage 2	Wezenlijke kenmerken en waarden Spaarnwoude
Bijlage 3	Huidige natuurwetgeving

Bijlage 1 Verstoring van broedvogels en vleermuizen door evenementen (literatuurstudies)

Vogels

KRIGSVELD, K., E.A., 2012. *Effecten van dancefestival Amsterdam open Air op broedvogels*. Bureau Waardenburg, rapport 12-115. Bureau Waardenburg, Culemborg.

In het Pinksterweekend van 2012 (26 en 27 mei) heeft het dancefestival 'Amsterdam Open Air – the Weekender' plaatsgevonden in het Gaasperpark bij Amsterdam. Beide dagen werd vanaf ca. één uur 's middags tot ca. elf uur 's avonds versterkte muziek gespeeld. In de dagen voorafgaand aan en volgend op het evenement vonden opbouw- en afbouwwerkzaamheden plaats. Het terrein ging op zaterdag open voor bezoekers om circa 13:00 uur, op zondag om circa 14:00 uur, en ging op beide dagen dicht om circa 23:00 uur. Op beide dagen waren rond de 14.000 bezoekers aanwezig.

Door de aanwezigheid van vogels voor, tijdens en na het festival in kaart te brengen, (totaal zes waarnemingsrondes) is bepaald of en in welke mate deze vogels verstoord werden door het festival. Dit onderzoek behoort tot één van de weinige studies naar de effecten van grootschalige (muziek-) evenementen op vogels. De resultaten dragen bij aan belangrijke nieuwe inzichten in de effecten van geluid op vogels.

Het Gaasperpark is een recreatiepark bestaande uit loofbos met struweel, grasvelden en vijvers, doorsneden door wandelpaden. Tijdens de inventarisatierondes zijn in totaal ongeveer 150 broedparen aangetroffen op het festivalterrein en in de directe omgeving ervan, verdeeld over 35 soorten. 72% van deze vogels bevond zich op het festivalterrein. Het merendeel van deze vogels bestond uit kleinere zangvogels die algemeen voorkomen in parklandschappen. Vooral zwartkop, winterkoning, merel en tijtjaf waren in grote aantallen aanwezig. Pal naast het festivalterrein bevond zich een blauwe reigerkolonie bestaande uit 10–15 nesten met elk 1–4 grote jongen. Daarnaast waren vooral meerkoeten talrijk met 10 broedparen. Op het festivalterrein werd tevens een ransuilnest aangetroffen.

Bezoekers op het Amsterdam Open Air Dance festival 2012. Bron: www.amsterdamopenair.nl

Effecten festival

Tijdens het festival zijn bij de verschillende nesten geluidsniveaus gemeten tussen 60-98 dB(A). De aantallen broedparen waren echter niet lager of hoger na het festival dan ervoor. Ook de vermeend verstoringsgevoelige ransuilen die met jonge kuikens (1-2 wk oud) broedden op ca 20 m afstand van een muziekpodium, waren tijdens en na (afbouw van) het festival aanwezig in en rond het nest. Het festival heeft niet geleid tot verlies van dit nest. Tijdens het festival zijn negen nesten van evenveel soorten gevolgd om het gedrag te monitoren. Bij geen van de nesten is verstoring geconstateerd.

Op de avond na het festival (29 mei) werden in het Gaasperpark 30-50 jagende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Daarnaast werden vooral vleermuizen aangetroffen jagend rond de woningblokken ten noorden van het park. Per blok waren er naar schatting 5-20 jagende gewone dwergvleermuizen aanwezig en hier en daar een ruige dwergvleermuis. Inclusief het aantal in het Gaasperpark wordt geschat dat in het onderzochte gebied enkele honderden gewone dwergvleermuizen foerageerden en enkele tientallen ruige dwergvleermuizen. Omdat niet vooraf en tijdens het festival onderzoek naar vleermuizen is gedaan valt er weinig over de invloed van de versterkte muziek op vleermuizen te zeggen. Aangezien de muziek om elf uur 's nachts stopte, is er weinig overlap met de activiteitsperiode van vleermuizen. Overigens is het de vraag of vleermuizen überhaupt reageren op versterkte muziek aangezien het frequentiebereik van het vleermuisgehoor in een veel hoger spectrum ligt dan dat het menselijk gehoor (zie ook verderop in deze toelichting).

Festivalterrein Gaasperpark.

TAUW, 2012. *Monitoring broedvogels Festival Fusion of Dance, Toetsing aan de Flora- en faunawet Wijthmenerplas, Zwolle 2012*. Tauw, Deventer

Ter plaatse van de locatie van de beide festivals en directe omgeving zijn vooraf gedetailleerde gegevens verzameld van broedvogels. In totaal zijn daarbij 68 nesten van in totaal 18 soorten waargenomen. Voor een aantal nesten is bepaald welke geluidsbelasting te verwachten is ter plaatse van de nesten. De karakteristieken van het tijdens de festivals geproduceerde geluid is vervolgens vergeleken met het geluid waarmee de vogels zelf communiceren. Daarbij is zowel het volume als de frequentiesamenstelling van het geluid onderzocht. Wanneer het door vogels geproduceerde geluid overeenkomt met dat van –in dit geval- de festivals is een zeker effect van de geluidsbelasting op vogels te verwachten, omdat dan het geluid van de vogels deels wordt gemaskeerd.

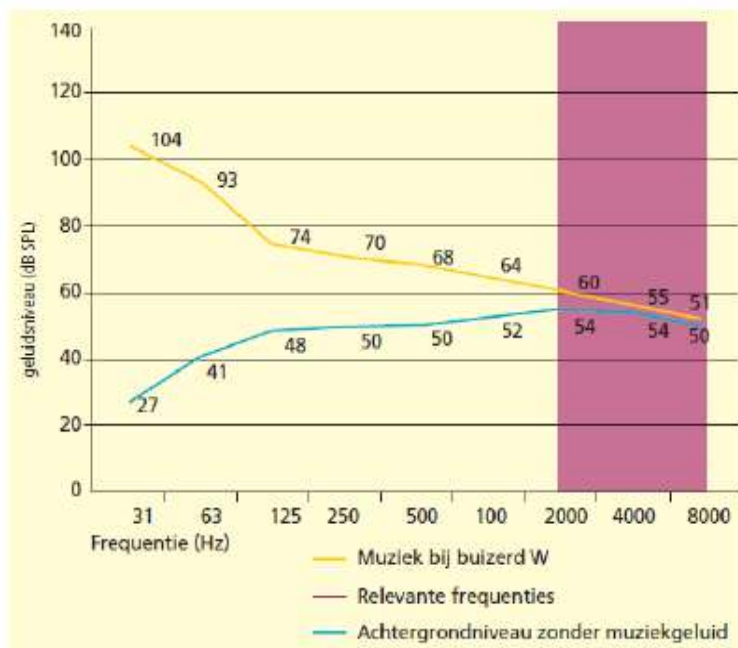
Vogels en geluid (bron: Alterra-rapport 1482)

Geluidsignalen worden in een oor (mens, zoogdieren, vogels) het sterkst gemaskeerd (overstemd) door andere geluiden die zich in hetzelfde frequentiegebied bevinden. Een zangsignaal van 4000 Hz wordt het sterkst gemaskeerd door een stoorgeluid dat zich op de frequentieschaal in de buurt van 4000 Hz bevindt. Onderzoek heeft uitgewezen dat vogels (en mensen) het beste horen in die frequenties waarmee ze ook communiceren. Een geluid dat de meeste energie heeft in de hoge tonen, kan niet of nauwelijks het horen van een geluid verstoren dat zich in de lage frequenties bevindt. Bij onderzoek naar het versturende effect van geluid heeft het daarom niet veel zin om naar het totale geluidsniveau te kijken van het stoorkawaai. Om inzicht te verkrijgen in de aard van het geluid, dient te worden gekeken naar de frequentieverdeling van het mogelijke stoorkawaai: de verdeling van het geluidsvermogen over het frequentiespectrum in Hertz.

Kennis van het gehoorvermogen van de vogelsoort is daarbij essentieel. Met uitzondering van de veel gevoeliger uilen horen de meeste vogels veel slechter dan de mens. Vogels horen over het algemeen ook in een smaller frequentiegebied dan mensen. Dit betekent dat ze niet dezelfde geluidstypen kunnen horen als mensen en dat de geluiden die zowel mensen als vogels kunnen horen vaak veel harder moeten zijn om door een vogel te kunnen worden gehoord. Over het geheel genomen is het bereik van optimaal horen bij vogels smaller dan bij zoogdieren. Het optimale bereik van vogels is 1 tot 4 a 5 kHz, de bovenste grens ligt bij 10 kHz. Daarmee is het gehoorvermogen van vogels (m.u.v. uilen) beduidend minder dan van de mensen en ligt het gemiddeld 20 dB lager. Het betreft hier een logaritmische schaal; een verschil van 20 dB in gevoeligheid moet gepaard gaan met een tot *honderd* maal toegenomen geluidsterkte om als gelijk ervaren te worden.

Voor de prognose van de effecten is het achtergrondniveau in de omgeving per frequentie berekend aan de hand van empirische gegevens en geluidsmetingen in een gebied met vergelijkbare gebruiksfuncties (blauwe lijn in onderstaande figuur). Met informatie over het type muziek, aantal luidsprekers, bronvermogen van de luidsprekers, het gewenste muziekniveau op de dansgedeelten en het aantal bezoekers is met een rekenmodel het geluidsniveau per frequentie berekend dat tijdens het festival zal optreden ter plaatse van een buizerdnest. Dit geluidsniveau is in figuur 1.7 weergegeven met de gele lijn. Duidelijk is te zien dat dit geluid het hardst is in de lage frequenties, met een maximum van 104 dB SPA bij een frequentie van 31 Hz.

Het parse gebied geeft het frequentiegebied waarbinnen de buizerd (waarvan drie nesten rondom het terrein werden aangetroffen) communiceert. Het betreft het frequentiegebied tussen 1.500 en 7.000 Hz. Uit deze grafiek blijkt dat het verschil in geluidsniveau (zonder en met concert) in het frequentiegebied dat voor de buizerd hoorbaar is, zeer gering is. Er is in het veld dan ook geen verstoring van de drie buizerdnesten geconstateerd.

Voor andere vogelsoorten verschuift de ligging van de paarse kolom binnen de grafiek enigszins en afhankelijk van de ligging van bewoonde nesten ten opzichte van de geluidsbron verschuiven ook de blauwe en gele lijn in geringe mate, maar het beeld is hetzelfde als bij de buizerd. In het frequentiegebied waar vogels kunnen horen is het verschil met het achtergrondgeluid gering. Voor vleermuizen geldt dit nog sterker; het frequentiebereik ligt voor deze soortgroep tussen de 25.000 en 120.000 Hertz en daarmee zelfs ruim aan de rechterzijde van de grafiek. Zo verblijven verschillende vleermuissoorten bij voorkeur in spouwmuren van woningen. In vrijwel elke woning wordt wel eens versterkt geluid afgespeeld maar in de spouwmuur dringen slechts de lage tonen door die voor vleermuizen onhoorbaar zijn.

Een situatie als in figuur 1.7. zal door mensen echter worden ervaren als zeer luidruchtig en hinderlijk vanwege de harde lage tonen; het menselijk gehoor is immers in staat om frequenties van 20 Hertz tot 20 kHz waar te nemen, dus over de hele bandbreedte van de grafiek en nog iets daarbuiten. Vogels en vleermuizen hebben echter een (sterk) afwijkende geluidservaring. Het projecteren van menselijke ergernis inzake geluidsoverlast op natuur (hetgeen in juridische bezwarenprocedures veelvuldig wordt gedaan) mist dus elke inhoudelijke basis.

Vleermuizen

Verkeerslawaaï

Onderzoek van Siemers en Schaub (2011) laat zien dat in situaties met veel (verkeers)geluid de prooi-detectiekans door vleermuizen afneemt tot een afstand van circa 60 meter. In beide onderzoeken is geen verschil waar te nemen in de mate van oriëntatie en voortbewegen van de vleermuizen. Alleen de prooi-detectiekans en daarmee het vangstsucces lijkt te worden beïnvloed. De geluidsmetingen bij dit laatste experiment laten bovendien zien dat vanaf een afstand van 35 meter van de autosnelweg het ultrasoon geluid (>20kHz) verwaarloosbaar is. Uit vleermuisonderzoek langs de A20 bleek dat een ruige dwergvleermuis die op een afstand van 20 meter van de weg een paarverblijf had, niet verstoord werd door het geluid (Hille Ris Lamberts et al., 2008).

Uit literatuur zijn verblijfplaatsen bekend op plekken met zeer veel verkeerslawaaï in verschillende frequenties, zoals bruggen van wegen (Taylor, 2013). Van de valse vleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis zijn verblijfplaatsen in bruggen van wegen bekend (Celuch & Sevcik, 2008). Hetzelfde geldt voor de baardvleermuis (Dietz et al., 2011). Voor deze soorten leidt de geluidsbelasting door de wegen niet tot het vermijden van de verblijfplaatsen. Hetzelfde geldt voor soorten die ook in stedelijk gebied, met de daarbij horende geluidsinvloeden, verblijfplaatsen hebben, zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Bij gewone grootoorvleermuizen en franjestaarten die in kerktorens (vaak de klokkentorens) verblijfplaatsen hebben, is kennelijk ook geen verstrend effect aan de orde.

Evenementen

Bij luidruchtige evenementen als house- en dancefeesten kan sprake zijn van hoge geluidniveaus, echter met name bij frequenties die voor de verstoring van vleermuizen niet relevant zijn. Zo kunnen direct nabij podia geluidniveaus optreden tot 115 à 120 dB, echter met name bij frequenties van globaal 40 tot 120 Hz. Het aandeel vanaf 4 kHz is beperkt en zal verder bij grotere wordende afstand sterk afnemen. Het effect van 'versnelde afname' treedt op als gevolg van onder andere de absorptie van geluid door de lucht (luchtabsorptie). Naast luchtabsorptie zal in een beboste omgeving het geluid vanaf 4 kHz ook sterk afnemen als gevolg van absorptie door de aanwezige begroeiing en bebouwing.

Shirley et al., (2001) laat zien dat een kolonie watervleermuizen jaar in jaar uit gebruikt blijft maken van een verblijfplaats ondanks het jaarlijks terugkerend meerdaags Brinkburn Summer Music Festival ter plaatse. Tijdens de monitoring van het "hardcore" Airforcefestival in 2016 (Tauw, 2017) is gebleken dat verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis op zeer korte afstand van podia aanwezig waren en dat die zowel tijdens als de dag na het festival in gebruik waren door de vleermuizen. Op deze plekken was tijdens het festival sprake van hoge geluidniveaus (voor mensen en in hoge frequenties, 65-99 dB in de frequenties 4-8 kHz). Een verblijfplaats bevond zich bovendien op korte afstand van de vuurwerklocatie. Deze verblijfplaats bleek ook ruim 1,5 week na Airforcefestival in gebruik te zijn.

Uit monitoring bij het Airforcefestival (Tauw 2017) blijkt verder dat het baltsgedrag van gewone dwergvleermuizen (de enige op dat moment aanwezige soort met een baltsplaats) op de avond van het festival en de dag erna sterk overeenkomt. Daaruit wordt opgemaakt dat het festivalgeluid niet heeft geleid tot het verlaten van balsterritoria en of balts- en paarverblijven.

Vergelijking met Spaarnwoude

De bij het Amsterdam Open Air Dance festival gemeten hoge geluidsniveaus (tot 98 dB(A)) ter plaatse van vogelnesten tijdens het broedseizoen hebben niet geleid tot verstoring van broedgevallen, zelfs niet bij de geluidsgevoelige ransuilen (zie ook het tekstkader hiervoor). Het Amsterdamse festival duurde twee dagen met versterkte muziek tot 23.00 uur en trok op beide dagen gemiddeld 14.000 bezoekers.

Qua geluidsniveau en bezoekersdichtheden zijn de evenementen in het plangebied goed vergelijkbaar met het Amsterdam Open Air Dance festival, met name in de evenementenzones 1 en 3. In zone 2 is de dichtheid van bezoekers aanmerkelijk lager. Voor alle drie deelgebieden geldt verder dat deze reeds (intensief) recreatief gebruikt worden. In de deelgebieden Heuvels en Benedenveld worden reeds jaren gelijksoortige evenementen gehouden. Het deelgebied Zuiderscheg ligt op korte afstand van de A9 die hier bovendien hoger ligt. De ecologisch waardevolle terreindelen op en rond de beoogde evenemententerreinen kennen dus al een forse verstoring door geluid en/of mensenmassa's. Bij de hier aanwezige natuur is dus reeds sprake van een hoge mate van gewinning.

Het versterkte geluid bij evenementen in het plangebied zal qua frequentieverdeling ongetwijfeld sterk lijken op de verdeling die voor het openluchtconcert bij Zwolle is bepaald. Derhalve zullen de voor het menselijk oor wellicht hoge geluidsvolumes ten opzichte van het achtergrondniveau door de vogels (en zeker door de vleermuizen) niet als zodanig ervaren worden of zelfs geheel onhoorbaar zijn.

Recent onderzoek naar de gevoeligheid van vleermuizen voor hardcore-festivals laat bovendien zien dat ook deze woordgroep geen effecten ondervindt van hoge geluidsniveaus, grote mensenmassa's en veel verkeersbewegingen.

Bijlage 2 Wezenlijke kenmerken en waarden Spaarnwoude

Bron: https://noord-holland-extern.tercera-ro.nl/sitedata/8002/publiek/bv00013/b_nl.imro.8002.prvnnnwkw2019-vg01_49.pdf

Oosterbroek & Buitenhuizen (Z6)

1 Algemene gegevens

Nummer	Z6
Naam gebied	Oosterbroek & Buitenhuizen
Regio Natuurbeheerplan 2018	Zuidwest Rijnland
Gemeente	Velsen
Overige wettelijke en beleidsmatige gebieds-beschermingsregimes relevant voor natuur	Algemene Verordening Recreatieschap Spaarnwoude
Gebruik / Functie	Natuur, recreatie
Oppervlakte NNN	494 hectare
Eigendom / beheer	Staatsbosbeheer/Recreatieschap Spaarnwoude

2 Oppervlakte en samenhang NNN

Oosterbroek en Buitenhuizen is een gebied binnen het recreatiegebied Spaarnwoude. De **oppervlakte** van het NNN binnen het gebied bedraagt bijna 500 hectare. Het gebied wordt begrensd door het Noordzeekanaal, het Zijkanaal C en de rijksweg A9. De **samenhang** binnen het gebied komt vooral tot uitdrukking in het aaneengesloten parkachtige (deels kleinschalig/besloten) karakter van het gebied. De ecologische samenhang met andere NNN gebieden is beperkt door de ligging tussen kanalen en wegen. Er zijn mogelijkheden om de ecologische samenhang binnen het gebied te vergroten, met name door versterking van de water- en bosstructuur.

Figuur 1: Ligging NNN-gebied Oosterbroek & Buitenhuizen en omliggende NNN-gebieden inclusief nummer

3 Landschapsecologische karakteristiek

- *Ontstaansgeschiedenis*

Het gebied Oosterbroek en Buitenhuizen ligt op de overgang van een oude strandvlakte en het **droogmakerijenlandschap** (fysisch-geografische regio: zeeleigebied). Het Noordzeekanaal heeft de oorspronkelijke polder Buitenhuizen doorsneden. De dijk langs Zijkanaal C is een restant van de oude polder. De polder Buitenhuizen is vernoemd naar het voormalige buurtschap Buitenhuizen.

Het zuidwestelijk deel van het huidige Oosterbroek is onderdeel van de strandvlakte en bestaat uit een restant van een oude polder met klei op veen. De Velserdijk was de dijk rondom de polders Oosterbroek en Velsbroek. De Velsertocht en het Zijkanaal B vormen de grens met de droogmakerijen (de voormalige Noord- en Zuid-Spaarndammerpolder) die het grootste deel van het gebied uitmaken en die zijn ontstaan door de aanleg van het Noordzeekanaal en de drooglegging van het Wijkermeer aan het eind van de 19^e eeuw.

Het eigenlijke Oosterbroek is al veel langer in landbouwkundig gebruik (vooral als grasland), terwijl de droogmakerijen pas eind 19e eeuw zijn ontstaan, waarna de **vruchtbare zeeleibodem** als akkerbouwgebied in gebruik werd genomen. Rond 1950 werd het Noordzeekanaal aanzienlijk verbreed, maar de grootste transformatie vond plaats rond 1980 toen de A22 werd aangelegd en het gebied aan de landbouw werd onttrokken en als onderdeel van het recreatiegebied Spaarnwoude ingericht. Daarvoor werden delen van het gebied opgehoogd, werden waterpartijen gegraven en werden (populieren)bossen aangeplant. Een deel van Oosterbroek is gevormd door het afdekken van een voormalige vuilstort. Op deze "heuvels" is nu ruimte voor intensief recreatief gebruik. De laatste grote ingreep dateert van net voor 2000, toen de huidige A9 door het Oosterbroek werd aangelegd. Bij dit alles is een deel van de oude kleipolder in het Oosterbroek bewaard gebleven. Dit vormt het meest 'oorspronkelijke' deel van het gebied dat nog het karakter van **een waterrijk open weidegebied** heeft behouden en vormt een fraai contrast met de omliggende besloten parkachtige terreinen.

- *Abiotische en ruimtelijke karakteristiek*

Het eigenlijke Oosterbroek op de strandvlakte ligt ruim een meter hoger dan de niet opgehoogde delen van de rest van het gebied. In deze voormalige droogmakerijen, en dan met name in een zone langs het Noordzeekanaal, is sprake van **brakke invloeden door kwel** uit het kanaal. In het Oosterbroek wordt daarnaast relatief schoon (voedselarm en basenrijk) zoet water aangevoerd door **duinrellen** die via duikers aan de westzijde het gebied bereiken. De Velsertocht is een zeer kenmerkend waterelement op de grens van de oorspronkelijke strandvlakte en het voormalige Wijkermeer. Vanwege het overwegend **voedselrijke karakter** van bodem en water en vanwege de voormalige vuilstortheuvels is in Buitenhuizen de waterkwaliteit veelal beperkt (troebel) en duidelijk minder dan in het Oosterbroek.

Zoals eerder beschreven is in het Oosterbroek nog een restant van het oude open polderlandschap bewaard gebleven, dat een fraai contrast vormt met het omliggende kleinschaliger parkachtige landschap. Het gehele gebied ligt verder ingeklemd tussen kanalen en de rijkswegen A9 en A22. Met name door het wegverkeer is sprake van een relatief **forse geluidsbelasting** en (in mindere mate) **lichtverstoring**. Door het recreatief gebruik is eveneens **geen sprake van rust** als bijzonder kenmerk.

- *Huidig gebruik*

Het recreatiegebied Spaarnwoude als geheel ligt tussen Haarlem, Amsterdam en Velsen en vormt daarmee een groene buffer in het stedelijk gebied. In Oosterbroek en Buitenhuizen richt het beheer zich in grote delen op optimalisatie van **recreatief gebruik (inclusief evenementen) in een 'groene setting'**. De heuvels op de voormalige vuilstort worden gebruikt voor intensieve recreatie zoals evenementen, klimmen en mountainbiken. Op speel- en ligweides vindt gazonbeheer plaats, ook ten behoeve van evenementen. Langs de (fiets)paden, wegen en bosranden wordt ecologisch beheer toegepast. In het open polderrestant in het Oosterbroek

worden de graslanden nog als weiland voor paarden, schapen en koeien verpacht. Deze gronden worden ook gebruikt als parkeerplaats bij evenementen. Er wordt weinig onderhoud gepleegd aan bossen. Dood hout blijft liggen en het beleid is om populieren geleidelijk te kappen en natuurlijke verjonging te stimuleren, waardoor de natuurkwaliteit van het bos op termijn kan toenemen en ook de belevingswaarde wordt verbeterd. Naast het 'groene' recreatieve medegebruik bevinden zich in het gebied ook een huisjespark, een wielervedbaan, hotels en Snowworld.

- *Kernkwaliteiten*

Op basis van het voorgaande worden in Oosterbroek en Buitenhuzen de volgende ecologische kernkwaliteiten onderscheiden, die de basis vormen voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- Open kleipolder met extensieve graslanden en water- en verlandingsvegetaties
- Bos- en moeraslandschap onder invloed van brakke kwel uit het Noordzeekanaal
- Besloten bos- en parklandschap met recreatief gebruik

4 Natuurwaarden

De natuurwaarden, zowel actueel als potentieel, zijn hierna beschreven aan de hand van de kernkwaliteiten van het gebied.

Kernkwaliteit: Open kleipolder met extensieve graslanden en water- en verlandingsvegetaties

- *Actuele natuurwaarden*

In het Oosterbroek ligt een restant van het 'oorspronkelijke' open waterrijke polderlandschap op de oude strandvlakte. Dit relatief open gebied contrasteert met de omliggende bosrijkere en deels opgehoogde gebieden. Actuele natuurwaarden bestaan hier uit open graslanden (**N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland**) dat wordt doorsneden door sloten met helder water. Het gebied is te klein om op provinciaal niveau als belangrijk weidevogelgebied te worden gewaardeerd, maar weidevogels zoals grutto en tureluur komen wel in lage dichtheden voor, evenals diverse watervogels zoals kuif- en krakeend. In en rond dit gebied liggen her en der plasjes, poelen en oevers met eveneens een goede waterkwaliteit, die worden gerekend tot **N04.02 Zoete plas** en **N.05.01 Moeras**. Hier zijn onder meer diverse algemenere waterjuffers van schoon waterplantenrijk water kenmerkend. De aanwezige moerasoevers langs de zijkanalen zijn nu al van belang voor **moeras- en rietvogels** zoals blauwborst en sprinkhaanzanger en voor de **noordse woelmuis**.

- *Potentiële natuurwaarden*

Op basis van de goede waterkwaliteit is vooral in het Oosterbroek een robuustere en meer aaneengesloten structuur van open water en moeras mogelijk, waardoor de potenties voor moerasnatuur verder in integrale samenhang met recreatie kunnen worden uitgebouwd. De duinrellen, de Velsertocht en de aangelegde waterpartijen vormen de basis voor deze potentie. Met name voor al aanwezige **moeras- en rietvogels** en voor de **noordse woelmuis** biedt dit perspectief op een robuust leefgebied met duurzame populaties.

Kernkwaliteit: Bos- en moeraslandschap onder invloed van brakke kwel uit het Noordzeekanaal

- *Actuele natuurwaarden*

Met name langs het Noordzeekanaal is sprake van brakke kwel in de laaggelegen delen van Oosterbroek en vooral ook van Buitenhuizen. In Buitenhuizen is al een brakke poel met moeras (**N04.03 Brak water / N05.01 Moeras**) ontwikkeld in de nabijheid van een brakke moeraszone langs de oever van het Noordzeekanaal. Als kenmerkende plantensoort treedt hier zulze op.

Samen met de Noord-Hollandse kuststrook langs de grote wateren is het Noordzeekanaal van belang als migratieroute voor **vleermuizen**, en met name de zeldzame meervleermuis.

- *Potentiële natuurwaarden*

Er liggen mogelijkheden om de ecologische potentie van deze brakke situaties verder uit te bouwen, zowel in de vorm van moeras als in de vorm van gevarieerd bos en bosranden. Hierdoor kan ook de ruimtelijke relatie met de brakke moeraszone langs het Noordzeekanaal worden versterkt evenals de relatie met de overige bosrijke delen in het gebied.

Kernkwaliteit: Besloten bos- en parklandschap met recreatief gebruik

- *Actuele natuurwaarden*

Buiten de zeer intensief recreatief gebruikte terreindelen is op vrij grote schaal sprake van een kleinschalige afwisseling van bos, bosranden en opener terrein waar recreatief medegebruik plaatsvindt. De meer aaneengesloten bosstructuren zijn nog relatief jong en deels ook eenvormig. Actueel is nog geen sprake van specifieke natuurwaarden of soortgroepen, maar bestaat de kwaliteit vooral uit het samenhangende groene karakter en de kleinschalige afwisseling (**Multifunctionele natuur**). Deze kwaliteit vormt de basis voor zowel natuurbehoud als recreatie in het gehele gebied.

- *Potentiële natuurwaarden*

Met name de meer aaneengesloten bosstructuren hebben een duidelijke potentie voor de ontwikkeling naar gevarieerd loofbos op vochtige kleibodems (beheertype **N14.03 'Haagbeuken- en essenbos**). Incidentele waarnemingen van de **boomarter** in Buitenhuizen (en ook verkeersslachtoffers op enkele wegen) geven aan dat de bossen in belang kunnen toenemen voor deze soort, die zich vanuit de duinbossen oostwaarts kan verspreiden. Door extensief beheer van aangrenzende graslanden kunnen ook gevarieerde bosranden met struweel en bloemrijke ruigten (zoom-mantel-vegetaties) ontstaan, die eveneens bijdragen aan de natuurkwaliteit en belevingswaarde.

5 Abiotische en ruimtelijke condities

In tabel 1 zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de voor deze waarden relevante abiotische en ruimtelijke condities. De condities zijn gelijk voor actuele en potentiële natuurwaarden en daarom niet afzonderlijk weergegeven. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN.

	Vereiste abiotische condities										Vereiste ruimtelijke condities						
	Veenbodem	Relatief voedselarme onbemeste bodem	Oude bodem (ongestoord)	Buffercapaciteit bodem / water	(Micro) reliëf	Windwerking	Stabiel hoog (grond)waterpeil	Peil- en/of overstromingsdynamiek	Basenrijke brakke kwel	Goede (grond- en oppervlakte)waterkwaliteit	Bestaand water- en / of verkavelingspatroon	Cultuurhistorisch element (fort, gracht, dijk, etc.)	Openheid	Beslotenheid	Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)	Stilte	Donkerte
Open kleipolder met extensieve graslanden en water- en verlandingsvegetaties																	
N04.02 Zoete Plas	-	-	-	X	-	-	X	-	X	X	-	X	-	-	X	X	X
N05.01 Moeras	-	-	-	X	-	-	X	-	X	X	-	X	-	-	X	X	X
N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland	-	-	X	X	X	-	X	-	X	X	-	X	-	-	X	X	X
Moeras- en rietvogels	-	-	-	-	-	-	X	-	X	X	-	X	-	-	X	X	X
Noordse woelmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	X	X	-	-	-	-	X	X	X
Bos- en moeraslandschap onder invloed van brakke kwel uit het Noordzeekanaal																	
N04.03 Brak water	-	-	-	X	-	-	X	-	X	X	-	-	-	-	-	-	-
N05.01 Moeras	-	-	-	X	-	-	X	-	X	X	-	-	-	-	-	-	-
N14.03 Haagbeuken- en essenbos	-	-	-	X	-	-	X	-	X	-	-	-	X	-	-	-	-
Vleermuizen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	X
Besloten bos- en parklandschap met recreatief gebruik																	
Multifunctionele natuur	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	X	-	-	-	-
N14.03 Haagbeuken- en essenbos	-	-	-	X	-	-	-	X	X	-	-	-	X	-	-	-	-
Boommarter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-

Tabel 1: Actuele en potentiële natuurwaarden in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities (X)

6 Vervangbaarheid

De actuele natuurwaarden zijn lokaal aanwezig en veelal relatief eenvoudig en snel vervangbaar (graslanden en aangelegde waterpartijen <10 jaar, bos <50 jaar). Het restant van het oude polderlandschap, de wateren met goede waterkwaliteit en de zone met brakke kwel zijn echter (als basis voor actuele waarden en hoge natuurpotenties) niet of nauwelijks vervangbaar.

Bijlage 3 Huidige natuurwetgeving

Bijlage 3.1 Wet Natuurbescherming (Wnb)

De Wet Natuurbescherming (Wnb) is het nationale wettelijke kader waarin de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet zijn samengevoegd.

In de Wnb is zowel de soortbescherming van wilde flora en fauna geregeld als de gebiedsbescherming die veelal voortkomt uit bepalingen van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn.

De provincies zijn, op enkele uitzonderingen na, het bevoegd gezag van de wet. De provincies organiseren de ontheffingsverlening en handhaving.

Bijlage 3.1.1 Zorgplicht

Een belangrijke bepaling van de Wnb is de zorgplicht die stelt dat “een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.”

Bijlage 3.2 Soortbescherming

Bijlage 3.2.1 Categorieën

Onder de Wnb wordt een aantal soorten planten en dieren beschermd. Er zijn vier categorieën met beschermde soorten. Twee categorieën bevatten de soorten die respectievelijk zijn beschermd onder de Europese Habitatrichtlijn en soorten genoemd in de Europese Vogelrichtlijn.

Naast deze Europees beschermde soorten heeft de wetgever nog een extra categorie soorten toegevoegd, de ‘andere soorten’.

Per provincie is conform artikel 3.11 nog een vierde categorie opgesteld, die van de ‘vrijgestelde soorten’. Alleen soorten uit de derde categorie kunnen worden vrijgesteld. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht bij het overtreden van de verbodsbepalingen (zie Bijlage 3.2.2) bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig beheer. De lijst van vrijgestelde soorten kan per provincie variëren en is te vinden in Tabel 7.

Daarnaast zijn Bosmuis, Veldmuis en Huisspitsmuis in of op gebouwen of daarbij behorende erven in alle gevallen vrijgesteld van de genoemde verboden in artikel 3.10.

Tabel 7.
Vrijgestelde soorten per provincie.
Rood=niet vrijgesteld.

Zoogdieren	DR	FL	FR	GL	GR	L	NB	NH	OV	UT	ZL	ZH
Aardmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bosmuis	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bunzing	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
Dwergmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Dwergspitsmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Eekhoorn						+						
Egel	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
Gewone bosspitsmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Haas	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Hermelijn	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
Huisspitsmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Konijn	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ondergrondse woelmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Ree	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Rosse woelmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Steenmarter						+						
Tweekleurige bosspitsmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	
Veldmuis	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Vos	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Wezel	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
Wild zwijn							+					
Woelrat	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Amfibieën en reptielen	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bastaardkikker	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Bruine kikker	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Gewone pad	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Hazelworm						+						
Kleine watersalamander	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Levendbarende hagedis						+						
Meerkikker	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Bijlage 3.2.2 Verbodsbepalingen

De Wnb bepaalt conform artikel 3.1, 3.5 & 3.10 dat de volgende zaken verboden zijn:

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende dieren voorkomend in de Habitatrictlijn, vogels genoemd in de Vogelrichtlijn en aangewezen 'andere soorten' opzettelijk te doden of te vangen¹
2. Het is verboden dieren voorkomend in de Habitatrictlijn opzettelijk te verstoren.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van hierboven genoemde soorten te vernielen of te beschadigen of nesten of eieren van vogels weg te nemen.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste punt opzettelijk te verstoren als deze verstoring van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
5. Het is verboden planten van soorten genoemd in de Habitatrictlijn (bijlage IV, Bijlage 1 Verdrag van Bern) of als 'andere soorten' (Bijlage B bij de wet) in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Bijlage 3.2.3 Ontheffingsmogelijkheid

Ruimtelijke ontwikkeling en (her)inrichting zoals het slopen, renoveren of bouwen van woningen, het dempen van wateren of het aanleggen bedrijventerreinen, kan beschadiging of vernieling tot gevolg hebben van de voortplantings- en rustplaatsen van de in het gebied voorkomende (beschermde) soorten. Dit hangt af van de fysieke uitvoering daarvan en de periode waarin het project plaatsvindt. In bepaalde gevallen moet dan ontheffing voor de Wnb verkregen worden.

Als er beschermde soorten (zie Bijlage 3.2.1) voorkomen die niet zijn vrijgesteld én verbodsbepalingen (zie Bijlage 3.2.2) worden overtreden, dan is ontheffing vereist of moet, indien mogelijk, conform art. 3.31 gewerkt worden met een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode.

De vraag of de ontheffing kan worden verleend zal worden beoordeeld door het bevoegde gezag (veelal de provincie waarin het plangebied is gelegen). Belangrijk daarbij is de vraag in hoeverre schade optreedt, of de gunstige staat van instandhouding van de

¹Het betreft soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, soorten genoemd in bijlage IV bij de Habitatrictlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn in hun natuurlijke verspreidingsgebied. Alsmede andere soorten, genoemd in bijlage, onderdeel A, bij de wet.

betrokken soort(en) in gevaar komt en of er bevredigende alternatieven voorhanden zijn voor de ingreep of de locatie daarvan.

Bijlage 3.2.4 Wettelijk belang

Per categorie is het bij het al dan niet verkrijgen van een ontheffing belangrijk wat het belang is van het uit te voeren plan en de te verkrijgen ontheffing. Als schade niet te voorkomen is, dient één van de onderstaande wettelijke belangen van toepassing te zijn:

Soorten van de Vogelrichtlijn

- ♣ Ontheffing is nodig in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid.
- ♣ Ontheffing is in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.
- ♣ Ontheffing is nodig ter bescherming van flora en fauna.

Soorten van de Habitatrichtlijn

- ♣ Ontheffing is nodig ter bescherming van flora en fauna.
- ♣ Ontheffing is in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Andere soorten

- ♣ Ontheffing is nodig ter bescherming van flora en fauna.
- ♣ Ontheffing is in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van (groot) openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.
- ♣ Ontheffing is nodig in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van gebieden en het toekomstig gebruik daarvan.

Bijlage 3.2.5 Broedvogels

Voor broedvogels wordt in principe geen ontheffing verleend. Als men verstorende activiteiten buiten het broedseizoen laat plaatsvinden worden de vogels geacht te kunnen uitwijken, treedt geen schade op en is geen ontheffing noodzakelijk.

Er is een uitzondering, vogelnesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn vallen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' en zijn daarom jaarrond beschermd. Er zijn vier verschillende categorieën 'jaarrond beschermd broedvogels', categorie A t/m D, zie kader volgende pagina.

De lijst met vogelsoorten waarvan de nesten gedurende het hele jaar zijn beschermd is in 2009 aangepast (zie kader). **Let wel!** Bij de bescherming van een jaarrond beschermd nest of verblijf wordt zowel de verblijfplaats als de (directe) omgeving die nodig is voor het succesvol functioneren daarvan, betrokken!

Kader: Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten en bijbehorende categorie.

Soort	Categorie	Toelichting codes
Boomvalk	D	Vogelsoorten waarvan de nesten in
Buizerd	D	principe jaarrond zijn beschermd met
Gierzwaluw	B	beschermingscategorie:
Grote gele kwikstaart	C	A = soorten die ook buiten het
Havik	D	broedseizoen het nest gebruiken als vaste
Huismus	B	rust- of verblijfplaats,
Kerkuil	C	B = koloniebroeders die elk broedseizoen
Oehoe	C	op dezelfde plaats broeden en die daarin
Ooievaar	C	zeer honkvast zijn of afhankelijk van
Ransuil	D	bebouwing of biotoop,
Roek	B	C = soorten die elk jaar op dezelfde plaats
Slechtvalk	C	broeden en die daarin zeer honkvast zijn of
Sperwer	D	afhankelijk van bebouwing,
Steenuil	A	D = soorten die niet of nauwelijks zelf in
Wespendief	D	staat zijn een nest te maken.
Zwarte wouw	D	

Voor jaarrond beschermde soorten kan, meestal alleen buiten het broedseizoen, wél ontheffing worden aangevraagd. Een ‘omgevings-check’ is dan vereist. Een deskundige moet in dat geval vaststellen of de desbetreffende soort zelfstandig een vervangend nest kan vinden in de omgeving, of dat met verzachtende en/of compenserende maatregelen de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rustplaats gegarandeerd kan worden. Om zeker te zijn dat geplande of genomen maatregelen hiertoe voldoende zijn, moeten deze middels een ontheffingsaanvraag worden voorgelegd aan de provincie. Als geen schade optreedt en de gunstig staat van instandhouding niet in gevaar komt, zal de aanvraag (positief) worden afgewezen. Het is uiteraard essentieel dat de (aan de provincie) voorgestelde maatregelen ook daadwerkelijk worden genomen.

Categorie E-soorten

Er is nog een categorie met ‘bijzondere’ vogelsoorten (Categorie E) Deze soorten keren (zoals ook jaarrond beschermde soorten) weliswaar vaak terug naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar beschikken over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Van deze soorten zijn de verblijfplaatsen alleen dan beschermd als ‘zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen’.

Bijlage 3.2.6 Gedragscodes

Indien men in het bezit is van een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode hoeft bij werkzaamheden in het kader van natuurbeheer, van bestendig beheer of onderhoud, van bestendig gebruik en van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting voor Vogelsoorten (artikel 3.1), Habitatrichtlijnsoorten (artikel 3.5) en andere soorten (artikel 3.10) geen ontheffing te worden aangevraagd, mits aantoonbaar wordt gewerkt met deze gedragscode (artikel 3.31). De

bewijslast dat correct is en wordt gehandeld volgens de gevolgde gedragscode ligt bij de initiatiefnemer.

Het is ook mogelijk te werken conform een dergelijke goedgekeurde gedragscode zonder deze zelf te hebben opgesteld. Te beïnvloeden soorten dienen dan wel in de gebruikte gedragscode te worden behandeld en er moet een belang zijn voor het project vergelijkbaar met genoemde belangen uit de VRL, HRL of de 'andere soorten'.

Bijlage 3.3 Gebiedsbescherming

De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden. In de Wnb (art. 1.12) wordt ook verordend dat (provinciaal) gebieden aangewezen worden binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Tevens wordt aangegeven dat provincies mogelijkheden hebben ook andere belangrijke gebieden aan te wijzen vanwege hun landschapelijke- of natuurwaarden.

Bijlage 3.3.1 Natura 2000

Nederland en andere EU-landen hebben in overleg met de Europese Commissie speciale beschermingszones aangewezen, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Een overzicht van Natura 2000-gebieden is te vinden op:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=0>

Habitattoets

Wanneer plannen bestaan een project in of rond een Natura 2000-gebied uit te voeren, neemt de initiatiefnemer contact op met het bevoegde gezag. In principe is dit Gedeputeerde Staten van de Provincie waarin een gebied (grotendeels) ligt.

Indien negatieve effecten van een project niet kunnen worden uitgesloten, dient een toetsing te worden uitgevoerd. Als uit deze toetsing (ook wel 'Habitattoets' genoemd) blijkt dat een plan (mogelijk) significante negatieve gevolgen heeft, vindt de vergunningaanvraag plaats via een 'passende beoordeling'. Daarbij moeten ook cumulatieve effecten zijn meegenomen.

Alleen als uit de passende beoordeling met zekerheid blijkt dat geen significante gevolgen zullen optreden, of als het gaat om activiteiten met een groot openbaar belang en waarvoor geen alternatieven zijn, wordt vergunning verleend. Als uit de 'Habitattoets' blijkt dat een activiteit negatieve gevolgen kan hebben die niet significant zijn, vindt de vergunningaanvraag plaats via een verslechtings- en verstoringstoets. Bij deze toets wordt via een uitgebreide effectbeoordeling nagegaan of activiteiten een kans met zich meebrengen op verslechtering van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten. Het bevoegd gezag geeft een vergunning af als

de verslechtering of verstoring in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen aanvaardbaar is (zie verder Bijlage 1.6 en 1.7).

Externe werking

Belangrijk bij de bepalingen rond Natura 2000- gebieden is de 'externe werking'. Dit betekent dat ook projecten buiten het Natura 2000- netwerk met mogelijk negatieve gevolgen binnen het netwerk, getoetst moeten worden aan doelen van betrokken gebied of gebieden. Een bijzondere vorm van externe werking is de (extra) uitstoot van stikstof door een project die kan neerslaan binnen Natura 2000-gebieden en daar voor schade kan zorgen.

Bijlage 3.4 Overige gebiedsbescherming

Bijlage 3.4.1 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Ingrepen in gebieden die horen bij het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische hoofdstructuur, EHS) worden in principe niet toegestaan, tenzij bijvoorbeeld uitgesloten is dat de ingreep een negatief effect heeft op het netwerk of de ingreep een groot maatschappelijk belang dient. Getoetst wordt of een ingreep van invloed is op 'wezenlijke kenmerken en waarden', het NNN kent geen toetsing op 'externe werking'. Als een ingreep wordt toegestaan, moeten eventuele nadelige gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen en de resterende schade moet worden gecompenseerd. Uitgangspunt bij het toestaan van ingrepen is dat netto sprake moet zijn van een versterking van het netwerk.

Bijlage 3.4.2 Overige natuurwetgeving

Naast de behandelde wetgeving zijn soms andere gebied beschermende bepalingen van kracht. Dit kunnen regionale of provinciale plannen of visies zijn die gebieden of soorten (extra) beschermen. Een voorbeeld hiervan zijn de 'weidevogelleefgebieden' van de Provincie Noord-Holland. Per plangebied zal op maat moeten worden nagegaan of dergelijke bepalingen aan de orde zijn.

Bijlage 3.5 Procedure

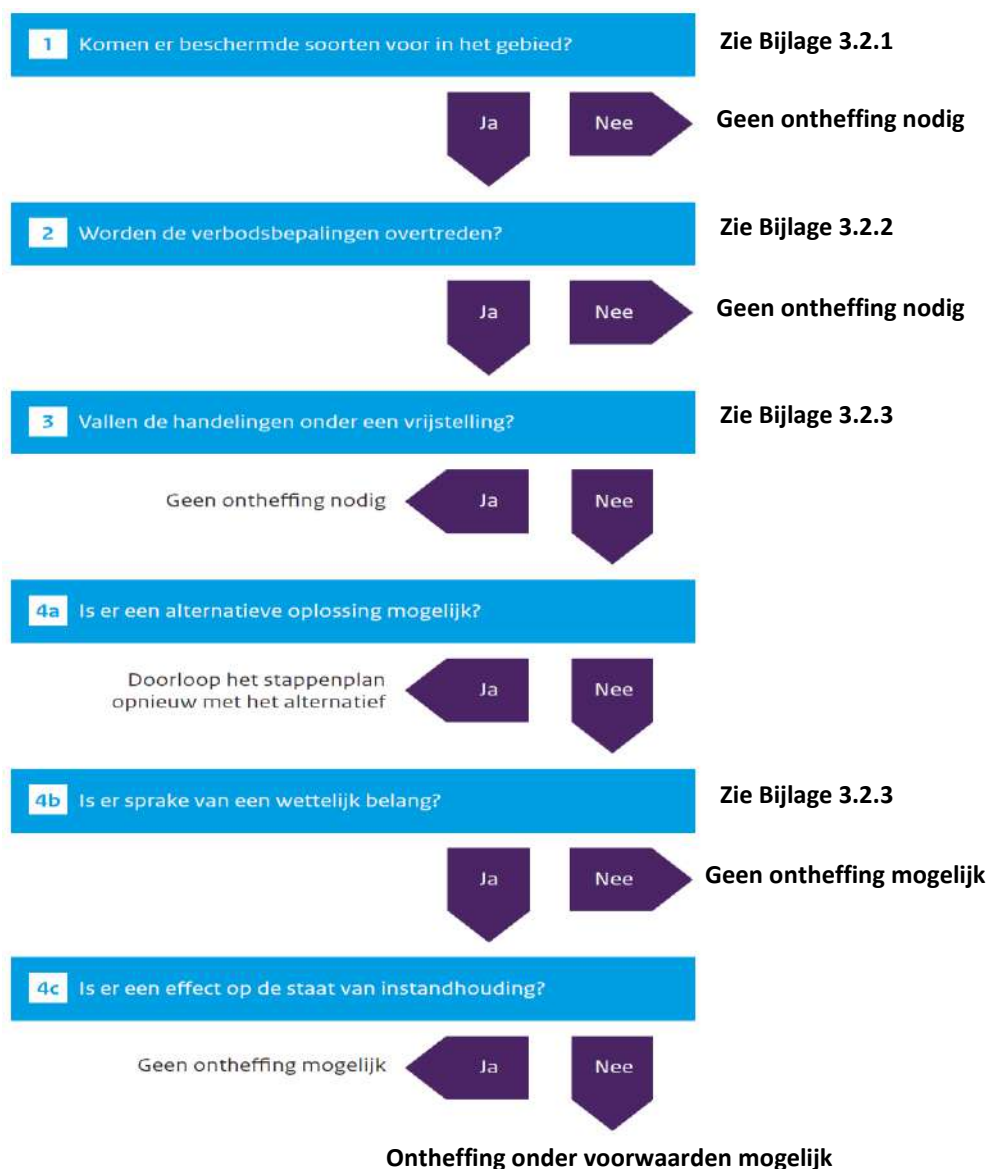
Als bij aanvang van een project niet uitgesloten is dat beschermde soorten voorkomen of negatieve effecten op beschermde gebieden kunnen optreden, is een ecologische *quickscan* nodig en dient het stroomschema uit Figuur 6 te worden gevolgd.

Als op grond van deze *quickscan* de aanwezigheid van dergelijke soorten of gevolgen niet zijn uit te sluiten én wordt gezien dat negatieve effecten kunnen optreden, is vervolgonderzoek noodzakelijk.

Tijdens het vervolgonderzoek wordt het plangebied geïnventariseerd op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. Indien aangetroffen

Figuur 6.
Stappenplan
procedure
ecologisch
onderzoek en

worden de gebruiksfuncties van deze soorten in beeld gebracht. Vervolgens wordt opnieuw onderzocht of negatieve gevolgen mogelijk zijn door uitvoering van de plannen.

Bijlage 3.5.1 Ontheffingsaanvraag Wnb

Als stap 4a uit het stroomschema negatief is omdat een project of plan locatie gebonden is en er geen alternatieven zijn, is een ontheffingsaanvraag waarschijnlijk aan de orde. Een dergelijke aanvraag dient onder andere vergezeld te gaan van:

- ♣ Een projectplan waarin onder meer de locatie, de werkwijze, de te verwachten schade, de te nemen maatregelen, de alternatievenstudie en het wettelijk belang gedetailleerd worden beschreven.
- ♣ Een actuele en volledige inventarisatie naar het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied (ongeveer 3-5 jaar geldig).

De aanvraag kan voorafgaand aan het aanvragen van een omgevingsvergunning plaatsvinden. De aanvraag wordt gedaan bij de provincie waarin het plangebied is gelegen.

Het is ook mogelijk 'aan te haken' bij het aanvragen van een omgevingsvergunning in het kader van de 'Wet algemene bepalingen omgevingsrecht' (WABO).

Men dient op het digitale aanvraagformulier van het omgevingsloket (OLO) dan aan te geven dat 'Handelingen worden verricht met gevolgen voor beschermde dieren en planten'. Ook hierbij dient een projectplan en inventarisatie bijgevoegd te worden.

De gemeente waarbij de aanvraag is ingediend stuurt de informatie omtrent beschermde flora en fauna naar de provincie die een 'Verklaring van geen bedenkingen' (VVGB) afgeeft als onderdeel van de omgevingsvergunning.

De provincie handhaaft bepalingen uit eventuele ontheffingen en vergunningen en de eventuele werking van de Wnb bij projecten waar geen ontheffing is aangevraagd. Ook het volgen van gedragscodes wordt gehandhaafd door de provincie. Mogelijke sancties zijn geldelijke boetes of het stilleggen van werkzaamheden.

Bijlage 3.6 Europese wetgeving

Bijlage 3.6.1 Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (HRI) wordt algemeen beschouwd als de richtlijn waarin de bepalingen van de Conventie van Bern (1979, in werking 1982) in het Europees Gemeenschapsrecht zijn omgezet. Hij heeft zowel een gebiedsbeschermend doel als een doel met betrekking tot soortbescherming.

Gebiedsbescherming

De Habitatrichtlijn is gericht op de realisatie van een coherent Europees ecologisch gebiedennetwerk, het zogenaamde Natura 2000-netwerk.

Hiervoor dienen de EU-landen in overleg met de Europese Commissie speciale beschermingszones aan te wijzen, soms in combinatie met Vogelrichtlijngebieden (zie Bijlage 3.6.2). Als speciale beschermingszones worden alleen gebieden aangewezen met natuurlijke vegetaties (habitats) genoemd in Bijlage I van de Habitatrichtlijn en/of de leefgebieden van diersoorten die zijn genoemd in Bijlage II (zie kader).

De aanwijzing van gebieden als speciale beschermingszone heeft een aantal gevolgen. Zo dienen de EU-landen maatregelen te treffen zodat de natuurlijke vegetaties (habitats) en/of de leefgebieden van de te beschermen soorten zich verder kunnen ontwikkelen. Binnen de aangewezen gebieden kunnen plannen of projecten die 'significante gevolgen' op deze ontwikkeling hebben alleen worden toegestaan indien ze een dwingende reden van groot openbaar belang vertegenwoordigen en indien is aangetoond dat voor het plan of project in kwestie geen alternatief is. Bovendien moeten als vergoeding voor de natuurwaarden die worden aangetast, compenserende maatregelen worden getroffen om de samenhang van het Natura 2000-netwerk te waarborgen.

Soortbescherming

De Habitatrichtlijn beschermt soorten die voorkomen in Bijlage IV. In deze Bijlage zijn soorten opgenomen waarvoor geen verplichting geldt om hun leefgebied als speciale beschermingszone aan te wijzen maar die wel op een andere wijze bescherming behoeven. Zo dienen de EU-landen voor deze soorten onder meer een verbod in te stellen op de beschadiging of de vernieling van hun voortplantings-, groei- en rustplaatsen en moet een verbod gelden op het vangen, vernielen en doden van deze planten en dieren.

Kader
Bijlagen van de
Habitatrichtlijn.

Bijlage	Omschrijving
Bijlage I	In deze bijlage staat een lijst met beschermde vegetaties (habitats) waarvoor Habitatrichtlijngebieden worden aangewezen. In Nederland gaat het om 52 habitattypen, waarvan 11 prioritaire typen met een zwaarder beschermingsregime.
Bijlage II	In deze bijlage staat een lijst met 50 diersoorten en 5 plantensoorten waarvoor beschermde gebieden moeten worden aangewezen. In Nederland betreft het 36 soorten.
Bijlage III	Deze bijlage geeft diverse wetenschappelijke selectiecriteria voor de onderlinge beoordeling van mogelijke beschermingszones. Deze criteria hebben vooral te maken met de mate van representativiteit, de oppervlakte, de mate van instandhouding en de herstelmogelijkheden van de habitattypen.
Bijlage IV	In deze bijlage staat een lijst met 87 diersoorten en 4 plantensoorten waarvoor de lidstaten beschermingsmaatregelen moet nemen.
Bijlage V	In deze bijlage staat een lijst met 43 plantensoorten en 19 diersoorten waarvoor exploitatie en onttrekken aan de natuur -indien nodig- moet worden gereguleerd.

Bijlage 3.6.2 Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (VRL) verplicht de lidstaten van de Europese Unie de instandhouding te garanderen van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop het Europese verdrag van toepassing is.

Artikel 4 van de Vogelrichtlijn bevat, net als de Habitatrichtlijn, de verplichting tot het aanwijzen van zogenaamde speciale beschermingszones. Deze 'Vogelrichtlijngebieden' beschermen in Nederland 95 vogelsoorten (van Bijlage I van de richtlijn).

Vogelrichtlijngebieden zijn vervolgens, vaak samen met Habitatrichtlijngebieden, ingevoegd in het Natura 2000-netwerk.

Bijlage 3.7 Landelijk: Wet Natuurbescherming

Bijlage 3.7.1 Algemeen

In deze wet is de bescherming van gebieden en soorten geregeld en zijn ook de bepalingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn uitgewerkt. De wet kent verschillende typen gebieden, waarbij alleen het eerste door de Minister van EZ wordt aangewezen en de overige door gedeputeerde staten (art. 1.12, 2.1, 2.11):

- ♣ Natura 2000-gebieden: opnieuw begrensde samenstelling van Vogel- en Habitatrichtlijngebieden, 162 gebieden in Nederland.
- ♣ Bijzondere nationale natuurgebieden, (1) opgenomen in natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen ecologische hoofdstructuur), (2) voorgedragen Natura 2000-gebieden die nog niet op de communautaire lijst geplaatst zijn, (3) compensatiegebieden buiten de Natura 2000-begrenzing en (4) gebieden die nodig zijn

voor de instandhouding of het herstel van biotopen en leefgebieden voor vogels (VRL bijlage I plus 'trekvogels') of het behoud of herstel van een gunstige staat van instandhouding van habitats en soorten van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV, V).

- ♣ Bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen: buiten NNN, ander beschermingsregime; o.a. voor het behoud of het herstel van een gunstige staat van instandhouding van soorten van de Rode Lijsten (art. 1.12, lid 1, onderdeel c).

De Minister stelt een nationale natuurvisie vast (art. 1.5), waarin o.a. aandacht wordt besteed aan (lid 3, onderdeel a) het behoud en zonedig herstel van een gunstige staat van instandhouding van de van nature in Nederland in het wild voorkomende soorten dieren en planten en de in Nederland voorkomende typen natuurlijke habitats en habitats van soorten; daarnaast ook aan (lid 4) Rode lijsten en aan (lid 5) instandhoudingsdoelstellingen voor de in Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden te beschermen habitats en soorten.

Het aanwijzingsbesluit voor Natura 2000-gebieden (art. 2.1) omvat de instandhoudingsdoelstellingen en de begrenzing van het gebied (in de vorm van een kaart met een toelichting).

Gedeputeerde staten zorgen ervoor dat, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor de onderscheiden gebieden, instandhoudingsmaatregelen getroffen worden die beantwoorden aan de ecologische vereisten van leefgebieden van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en de ecologische vereisten van de typen natuurlijke habitats en de soorten (HRI bijlage II) die in die gebieden voorkomen. Ook treffen zij passende maatregelen om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten niet verslechtert en er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen voor zover die factoren, gelet op de doelstellingen van de habitatrichtlijn een significant effect zouden kunnen hebben (art. 2.2).

Hiertoe stellen zij een beheerplan vast (art. 2.3) en kunnen zij verplichtingen opleggen aan degenen die een handeling verrichten en bij verordening regels opstellen voor categorieën van handelingen of de toegang beperken of zelf handelingen (laten) verrichten (artt. 2.4-2.6). Projecten en handelingen die zijn beschreven in het beheerplan (zoals het bestaande gebruik) en in genoemde provinciale verordening zijn niet vergunningplichtig; voor deze activiteiten is de in de volgende paragraaf beschreven beoordeling al uitgevoerd (art. 2.9, lid 1-4).

Bijlage 3.7.2 Beoordeling van plannen, projecten en andere handelingen

“Een bestuursorgaan stelt een plan dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat

afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, uitsluitend vast indien is voldaan aan” bepaalde voorwaarden (art. 2.7, lid 1).

“Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen” (art. 2.7, lid 2).

Voor de “andere handelingen”, bijv. die geen significante gevolgen kunnen hebben, houden gedeputeerde staten bij het verlenen van de vergunning rekening met de gevolgen die de handeling kan hebben voor een Natura 2000-gebied, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied (art. 2.8, lid 9).

Voor bovengenoemde plannen en projecten (ook buiten een Natura 2000-gebied) met significante gevolgen of significant verstorende effecten op, of kans op verslechtering van de waarden in een Natura 2000-gebied, maken het bestuursorgaan resp. de aanvrager van de vergunning een **passende beoordeling** van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied (art. 2.8, lid 1).

Het bestuursorgaan stelt het plan uitsluitend vast, en gedeputeerde staten verlenen voor het project uitsluitend een vergunning, indien uit de passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan, onderscheidenlijk het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten (art. 2.8, lid 3).

Als die zekerheid niet kan worden verkregen, moet voldaan zijn aan elk van de volgende voorwaarden (art. 2.8, lid 4):

- a. er zijn geen alternatieve oplossingen;
- b. het plan of project is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en
- c. de nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

De voorwaarden zijn nog strenger wanneer er significante gevolgen kunnen zijn voor een prioritair type natuurlijke habitat of een prioritaire soort. In plaats van punt b hierboven geldt dan dat het nodig is vanwege (art. 2.8, lid 5):

- d. argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijk gunstige effecten, of

- e. andere dwingende redenen van openbaar belang, na advies van de Europese Commissie.

Significantie

Gevolgen zijn 'significant' wanneer de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied op lange termijn niet gerealiseerd kunnen worden.

Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort dan wel de kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, kan sprake zijn van significante gevolgen.

Bijlage 3.7.3 Instandhoudingsdoelstellingen

De instandhoudingsdoelstellingen zoals bedoeld in de Wet Natuurbescherming (artikel 2.1 lid 4) beschrijven de doelen voor de instandhouding van leefgebieden, natuurlijke habitats en populaties in het wild levende plant- en diersoorten, zoals vereist door de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Deze natuurwaarden moeten in een gunstige staat van instandhouding gebracht of gehouden worden.

De 'staat van instandhouding' van een natuurlijke habitat wordt als 'gunstig' beschouwd wanneer:

- ♣ het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat en de oppervlakte van die habitat binnen dat gebied stabiel zijn of toenemen, en
- ♣ de voor behoud op lange termijn nodige specifieke structuur en functies bestaan en in de afzienbare toekomst vermoedelijk zullen blijven bestaan, en
- ♣ de staat van instandhouding van de voor die habitat typische soorten gunstig is.

De 'staat van instandhouding' voor een soort wordt als 'gunstig' beschouwd wanneer:

- ♣ uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven, en
- ♣ het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en
- ♣ er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

Beschermde natuurmonumenten

Bij Beschermd Natuurmonumenten gaat het om de wezenlijke kenmerken (natuurschoon, natuurwetenschappelijke betekenis, dieren en planten) die in het aanwijzingsbesluit zijn vermeld en of

handelingen schadelijk kunnen zijn en deze wezenlijke kenmerken aantasten.

Bijlage 3.7.4 Externe werking

Zowel projecten en andere handelingen in- als buiten een Natura 2000-gebied kunnen vergunningplichtig zijn. De wet kent namelijk de externe werking. Dit houdt in dat als een activiteit, die buiten een beschermd gebied plaats zal vinden, negatieve gevolgen kan hebben voor dat gebied, deze beoordeeld moet worden.

Bijlage 3.7.5 Bestaand gebruik

Onder bestaand gebruik dient te worden verstaan: “gebruik dat op 31 maart 2010 bekend is, of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn bij het bevoegd gezag”. Voor bestaand gebruik is in principe geen vergunning benodigd. Bestaand gebruik is echter niet vergunningsvrij als sprake is van een project met mogelijk significante effecten voor een Natura 2000-gebied.

Bijlage 3.7.6 Crisis- en herstelwet

Op 31 maart 2010 is de Crisis- en herstelwet in werking getreden. Op 5 juli 2013 is deze voor het laatst gewijzigd en op enkele kleine punten aangepast. Eén van de maatregelen uit de Crisis- en herstelwet zijn wijzigingen van de voormalige Natuurbeschermingswet 1998. Deze wijzigingen hebben als doel om de wet in de praktijk beter hanteerbaar te maken zonder afbreuk te doen aan de beoogde doelen van de wet. Zo wordt in de wet onder andere ‘bestaand gebruik’ geregeld. Verder is een nieuwe regeling ingevoegd over hoe om te gaan met stikstofdepositie, de ‘PAS’ (zie hierna, Bijlage 3.7.7) en wordt voorzien in een verlicht beschermingsregime voor beschermde natuurmonumenten en voor de oude doelen van Natura 2000. Naast deze veranderingen regelt de wet nog een aantal zaken omtrent de procedurele werking van de voormalige NB-wet.

Bijlage 3.7.7 Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)

Al jaren is er in veel Natura 2000-gebieden een overschot aan stikstofdepositie, veroorzaakt door verkeer, landbouw en overige menselijke activiteit. Dit is schadelijk voor de natuur en het belemmert vergunningverlening voor economische activiteiten.

Op 1 juli 2015 is de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) in werking getreden. In het kader van de PAS werken overheden en maatschappelijke partners samen om de stikstofuitstoot te verminderen en daarmee ook economische ontwikkelingen mogelijk te maken.

Per project of plan met extra stikstofemissie wordt met behulp van de rekentool ‘Aerius’ bepaald wat de gevolgen daarvan zijn op

stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden. Als de bijdrage maximaal 0,05 mol/ha/jaar bedraagt, wordt dit als verwaarloosbaar gezien. Tussen 0,05 en 1 mol/ha/jaar geldt een meldingsplicht, daarboven een vergunningplicht. Afhankelijk van de hoeveelheid 'ontwikkelingsruimte' wordt een vergunning afgegeven of (tijdelijk) geweigerd.

Bijlage 3.7.8 Vergunningverlening

Wanneer plannen bestaan om een project in- of rond een Natura 2000-gebied uit te voeren, neemt de initiatiefnemer contact op met het bevoegd gezag. In principe is dit Gedeputeerde Staten van de Provincie waarin een gebied (grotendeels) ligt.

Voor het uitvoeren van projecten in of nabij beschermde gebieden is vaak een vergunning op grond van de Wet Natuurbescherming nodig. De hoofdvraag is of er een kans op significant negatieve gevolgen bestaat. Dat is het geval als op grond van objectieve gegevens niet valt uit te sluiten dat het project significante gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van het gebied. Op deze vraag zijn drie antwoorden mogelijk:

- ♣ Er is zeker geen negatief effect. Dit betekent dat geen vergunning op grond van de Wet Natuurbescherming nodig is.
- ♣ Er is wel een mogelijk negatief effect, maar dit is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening (artikel 2.7 lid 2) aan de orde is. Omdat het effect zeker niet significant is, volstaat daarvoor de zogenoemde verslechterings-toets. Hierbij brengt de initiatiefnemer gedetailleerd in kaart wat de effecten (kunnen) zijn van de activiteit op de relevante natuurwaarden in het gebied. Indien van toepassing worden effecten getoetst in combinatie met die van andere projecten (cumulatie).
- ♣ Er is kans op een significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening (artikel 2.7 lid 2) aan de orde is. Omdat er kans op een significant negatief effect bestaat, is een passende beoordeling vereist (artikel 2.8 lid 1). Uit dit onderzoek, waarbij ook cumulatieve effecten moeten zijn meegenomen, kan blijken (1) dat er geen kans is op een negatief effect. In dat geval wordt de vergunning verleend. Ook kan blijken dat (2) er kans is op een aanvaardbaar negatief effect. In dat geval wordt de vergunning verleend onder voorschriften/beperkingen. Wanneer de gevolgen (3) inderdaad significant blijken te kunnen zijn moet aangetoond worden dat er geen alternatieven zijn, dat er een dwingende reden van groot openbaar belang is en dat voorzien is in compensatie.

De aanvrager moet in de vergunningaanvraag zijn belang bij het verlenen van de vergunning motiveren. Binnen dertien weken na datum van ontvangst wordt beslist of de vergunning verleend wordt, of dat de termijn eenmalig met dertien weken wordt verlengd.

Van der Goes en Groot
ecologisch onderzoeks- en adviesbureau

Hazenkoog 35A
1822 BS Alkmaar

Bovendijk 35-G
2295 RV Kwintsheul

www.vandergoesengroot.nl